

618 Dr. Ramaseter Róbert
I. Diszter 2. II. 8. Buda;

Ára 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

1150 Lej
600
320
110
X évfolyam 117. szám
1929 Május 28 Kedd
1929. évi I. jún. 18.

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Bog. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Golu No. 20. Telefon 14-85

hirdetést irodák vesznek fel

A türelmetlen Costachescu

Írta: Marton Ernő

Végrehallgattam az új bakkalaureátusi törvényjavaslat háromnapos vitáját a kamarában és meg kell állapítanom, hogy a román törvényhozás háza régen volt színhelye ilyen magasívóú és tanulságos vitának. A mai parlament javára kell könyvelnünk, hogy ez a sokszor kényes kérdésekre tapintó vita a legnagyobbatmoszférában és a képviselők közötti legkollégiálisabb hangulatban zajlott le. Talán az első alkalom volt ez, amikor a képviselők higgadt érvekkel és ellenérvekkel próbálták meggyőzni egymást álláspontjuk helyességéről s ha a szavazásnál ez a parlamentáris rendszerváltozás nem is jutott kifejezésre, mert a többségi honatyák fejelemzett szavazóképzőhöz illően fogadták el Costachescu közoktatásügyi miniszter javaslatát, mégis a haladás jelének kell tekintanunk, hogy a kamarában a vak pártszenvédelmek és túlzó elfogultságok helyett a komoly tárgyilagos érvek is hangot nyerhettek.

Maga a törvényjavaslat, amely körül a vita folyt, alapjában véve nem jelentős ügy, csupán módosítása az Anghelcsu-tól bakkalaureátusi törvénynek, amely — ha csak nagyon kis mértékben is — bizonyos könnyítéseket hoz az érettségi rendszerben. A vita azonban az egész közpiskolai oktatás területére szélesedett ki. A szónokok nem a javaslat egyes rendelkezései ellen emeltek kifogást, hanem a bakkalaureátus rendszerét támadták, mint amely intézmény korszerűtlen és inkvizitorikus jellegű. Egyenesen elmény-számba ment Jorga professzor másfélórás beszéde, amelyben Románia legnagyobb tudósa mondta el valóban le-sújtó véleményét a bakkalaureátusról. „Nem vizsga ez, — mondotta Jorga — hanem lelki tortúra, amely egyáltalán nem szolgálja azt a célt, hogy a közpiskolai diákságot az életre és az egyetemre előkészítse. Huszonöt esztendeje tanítok az egyetemen, jelenleg 58 éves vagyok, a generációk sora nőtt fel a kezem alatt, tanítottam diákokat bakkalaureátussal és bakkalaureátus nélkül. Minél komoly szakember jelenthetem tehát ki, hogy a bakkalaureátus nemcsak, hogy nem javítja fel az egyetemre kerülő emberanyagot, de ellenkezőleg leküldi és fizikailag meggyöngyözteti az ifjúságot.” Jorga professzor a tudományos érvek egész sorát vonultatta fel a bakkalaureátus ellen és még azt is behozta, hogy ez az intézmény ellenkezik a román nemzeti közoktatás tradícióival is.

Jorga elmondta a beszédét, a kamara többsége melegen megtapsolta, de ez még korántsem jelenti azt, hogy magáévá is tette volna a tudós professzor elveit és megállapításait. Amint hogy a vita kisebbségi szónokai is több-kevesebb helyesléssel találkoztak a többségi padsorokban, de ez a helyeslés csak amolyan platonikus jellegű volt minden gyakorlati következmény nélkül. Türelmetlen és jöndulatallal hallgatták végig a zsidóság, a magyarság és németiség szónokait s az egész kamarában csak egy türelmetlen és szenvedélyes közbeszó volt: maga Costachescu közoktatásügyi miniszter. Costachescu magatartása a bakkalaureátusi vita során szomorú teleplezés számba ment, amennyiben a miniszter olyan ki-

sebbségellenes tendenciákat áruolt el, amelyeket nem tételezhettünk volna fel a Maniu kormány közoktatásügyi miniszterétől. Nem is az volt a különös-képen bántó és lesújtó, amit mondott, hanem *ohogyan* mondotta, amilyen fanatizmussal és türelmetlenséggel. A kisebbségi szónokok azt vitatták, hogy a bakkalaureátus intézménye szöges ellen-tétben áll a békeszerződésben biztosított kisebbségi iskola-autonómiával és végső eredményben numerus klauzuz-jellegével bir, amely a főiskolákra törekvő ifjúság szelekcióját nem objektív tanulmányi, hanem elfogult nemzeti szempontok szerint hajtja végre.

A kisebbségi képviselők szembeállították a bakkalaureátussal a régi magyar érettségi rendszert, amely az erdélyi román ifjúság ezreinek tette lehetővé főiskolák látogatását. „Nem kívánunk többet, — mondották a kisebbségi szónokok, — mint amennyit a régi magyar törvények juttattak a kisebbségeknek iskoláztatás terén”. Costachescu egy tényleg ellenérve a felszólalásokra az volt, hogy

a bakkalaureátus és érettségi vizsga között lényegben különbség van, amennyiben a bakkalaureátus *államossága* jellegével bir, míg az érettségi alig különbözik valamivel a megszokott *érvégi* vizsgáktól. Hát ez bizony elég gyöngye alátámasztása az oly sokoldalról támadott és elítélt bakkalaureátusnak. Egyedül a liberálisok helyeselték zajosan Costachescunak, akiben nyilván Anghelcsu szellemének továbbfolytatóját látják.

A vita során nem egyszer is az volt az érzésünk, mintha a miniszteri padban ma is Anghelcsu ülne. Semmi hajlékonyságot, semmi megértést nem láttunk a közoktatásügyi miniszternél a kisebbségi probléma iránt. Érdekes véletlen, hogy Románia közoktatásügyi miniszterei az utóbbi években szinte kivétel nélkül jasi származásúak voltak, a jasi egyetem katedráját cserélték fel a miniszteri székekkel. A mi tudatunkban Jasi úgy él, mint a nemzeti türelmetlenség forrása. Lehet, hogy ez csak azért van, mert Cuza professor Jasiból indította el a túlzó és gyűlölködő sovinizmus mozgalmát. Tény az, hogy a közoktatásügyi tárcát eddig még véletlenségből sem *öltötték* be erdélyi, vagy más csatolt területre származó politikussal. Márpedig úgy érezzük, hogy a regáti politikusok

talán sohasem fogják tudni teljes jelentőségében megérteni a kisebbségi problémát és annak igazságos megoldására csak olyan ember alkalmas, aki maga is közvetlen átélésből ismerte meg ennek a kérdésnek lényegét.

Costachescuról azt mondják, hogy nem rosszündulatu ember és sok tekintetben haladó gondolkodású. A kisebbségi problémával szemben azonban olyan feltűnő meg nem értést és hozzá nem értést mutat, amely egyáltalán nem móló a Maniu kormány programjához és mult-jához. Ha nem kifejezetten *tabu* a közoktatásügyi tárcá erdélyi politikusok számára, ha nincs valamelyes hallgatolagos felsőbb szabály, amely azt írja elő, hogy ezt a tárcát csak regáti, vagy pláne jasi ember töltheti be, ugy azt hisszük, üdvös kísérlet lenne nemcsak a kisebbségek, de az ország általános szempontjából is, ha egyszer végre erdélyi ember is kerülhetne ennek a tárcának az élére. Mert egész bizonyos, hogy a román nemzeti szempontokat az erdélyi ember ép oly hűséggel fogja szolgálni, mint a regáti, ugyanakkor azonban kellő érzéssel fog birni a kisebbségi kulturprobléma iránt, amelynek igazságos megoldása szintén az állam legmagasabb érdeke közé tartozik.

Fischer József dr. expozéja a Kamarában a zsidóság iskolaszereleiről

Az érettségi törvényjavaslat módosítása semmivel sem enyhíti a kisebbségi iskolarezsimeit. A magánoktatási törvény gyökeres reformját és zsidó tanítóképzők felállítását követeli a zsidóság

(Bucuresti-Bukarest, május 27. Az Uj Kelet tud.) A kamara szombati ülésén az érettségi törvény módosító javaslat vitája során Fischer József dr. általános figyelmetkeltő nagy beszédet mondott, amelyben nemcsak az érettségi törvényt módosító javaslatot foglalkozott, hanem éles kritika tárgyává tette a zsidó kisebbségeket mélyen sértő egész iskoláztatási rendszert és rámutatott azokra a sérelmekre, amelyek ellen évek óta küzd az itt-élő zsidóság.

Fischer József dr. beszédét azzal kezdte, hogy Anghelcsu *érettségi* törvénye rengeteg panaszt szült és az élet realitása végre is rákényszerítette az illetékeseket, hogy változtassanak a törvény paragrafusain.

Minden marad a régiben

A módosító javaslat azonban, amely a törvénynek csak néhány diszpozícióját változtatja meg, arra mutat, hogy a jelenlegi közoktatásügyi minisztert ugyanazok az alapelvek vezették, mint elődjét. A jelenlegi közoktatásügyi miniszter is szükségesnek tartja a főiskolai szelekció szempontjából az érettségi és így megalégszik azzal, hogy néhány enyhítést eszközöljön a régi törvényen s azt hiszi, hogy ezen az uton sikerül megmentenie egy olyan intézmény existenciáját, amelyet a gyakorlati élet halálra ítél.

A modern pedagógia azonban nem vallja azt, hogy a vizsgarendszer a legjobb módszer volna a szelekcióra. De függetlenül minden elvi vitától, személyes tapasztalatunk is azt mutatja,

hogy a vizsgák nem felelnek meg rendeltetésüknek, csak a tanárnak napról napra gyakorolt ellenőrzése képes a tanulót minden lelki képesség, karakterrel tehetőségét, ismeretét és intelligenciájának a fokát felmérni, amely tulajdonságokat nem volna szabad kitenni egyetlen vizsga hazárdériájának, mert ilyenormán a vizsgák értéke a legtöbbször bizony az egyszerű szerencsejáték értékével egyenlő.

Az érettségi törvény kisebbségi szemszöghől

Nem akarok azonban sokáig időzni ennél a kérdésnél, amelyet tegnap annyira mestereim szedett izekre széjjel Jorga professzor. Ha az érettségi törvény elleni panaszok az ország egyetemes tanuló társadalmának sérelmei, annál nagyobb okunk van arra, hogy ne legyünk megelégedve az érettségi rendszerrel a kisebbségi tanuló ifjúság szempontjából.

A különböző vezetűrák összes lehetőségeinek útja továbbra is nyitva marad. Nagyon jól ismeri mindenki azt a türelmetlen atmoszférát, amely a tantestületben a tanulókkal szemben igen gyakran megnyilvánul és könnyen el lehet képzelni, hogy milyen módon alkalmazták majd a törvény rendelkezéseit, még abban az esetben is, ha ezekből a rendelkezésekből a teljes igazság és egyenlőség szelleme sugározná ki.

Ime képviselő urak ez az oka annak, hogy az új rendelkezésekről beszélünk, nem tehetünk egyebet, mint

megállapítjuk azt, hogy az érettségi vizsga felesleges és ellentétben van az oktatásnak ugy az elméletével, mint a gyakorlatával.

A fedél reparációja semmit sem jelent

— Nem akarom eltulozni az előttünk fekvő törvényjavaslatnak a jelentőségét. Kétségtelen, hogy az abban foglalt könnyítések jól jönnek. De hihető-e, hogy ezzel az eszközzel javítva van már a közpiskolai oktatás helyzete és nivóján? A jelen törvényjavaslat nem jelent egyebet, mint fedelelet egy olyan épületre, amelyben a rossz építkezés miatt nem tud behatolni az a világosság és levegő, amely feltétlenül szükséges a kisebbségi oktatás ormális fejlődéséhez. Az oktatás egész épületének gyökeres átépítése nélkül a fedél javítása semmilyen javulást nem jelent.

— Talán nem tértem volna részlete-sen ki az egész oktatási rendszer kritikájára és megmaradtam volna az előtttem fekvő javaslat vitájánál, ha Duca tegnapi beszédében nem jelentette volna ki, hogy az érettségi rendszer nem irányul a kisebbségek ellen és ugyan akkor nem igyekezett volna bizonyítani, hogy milyen széles demokratikus mederben próbálta a liberális kormány megoldani a kisebbségi oktatás problémáját. Még ha el is hinnénk Ducának, hogy az érettségi törvénynek nincsenek a kisebbségek ellen irányuló intézkedései, akkor sem mondhatjuk el ugyanezt a magánoktatás törvényéről.

A zsidó oktatás ezer sebből vérzik

Vajjon nem-e megalázó a kisebbségekre a magánoktatási törvény harmadik paragrafusa, amely szerint a hitközségek által alapított és fenntartott iskolákat egy kalap alá veszi egy akár milyén magán személy által alapított iskolával, amelynek fenntartóját legfőbb ször tisztára anyagi érdekek vezetik?

Nem-e flagrans megsértése a tanszabadságnak a nyolcadik paragrafus, amelynek értelmében magánúton nem lehet felállítani zsidó tanítóképzőket?

Zsidó tanítóképzőre van szükség — A mi számunkra a tanítóképző elsőrendű szükségletet jelent, mert csak így tudunk tanszemélyzetet regrutálni. Minthogy nincs saját tanítóképzőnk, tanszemélyzet hiányában csakhamar be kell majd csukjuk iskoláink kapuit. Így hozza magával a törvény különböző mellékutakon egész iskolahálózatunknak elpusztulását.

Igaz, hogy Anghelcsu megígérte, hogy az állami tanítóképzők mellett speciális zsidó szekciókat fog létesíteni, ebből az ígérethöz azonban nem lett semmi, de még ha még is valósult volna, egyáltalában nem felelt volna meg szükségleteinknek. Hiszen azok, akik a zsidó tanítói szolgálatába akarnak állani, többnyire vallásos emberek, akik nem mondhatnák le a rituális követelményekről és szokásokról, amelyeket egy állami intézményben nem respektálnak, másrészt pedig nem felel meg az állami tanítóképzés szükségleteinknek azért sem, mert egy teljesen kétoldali, román és zsidó szellemű nevelést csak egy erre a célra szervezett saját intézetben kaphatnak a tanítójelöltek.

Eppen ezért elvárjuk Costachescu közoktatási minisztertől, hogy Megvalósítsa azt az ígéretet, amit nekünk tett a zsidó tanítóképző intézeteket illetően. Ennek a megvalósításából a kormány belső ügyet kell csinálnon, hogy kézzelfogható módon tegyen bizonyosságot, hogy konzekvens maradt kisebbségi politikájának ama irányelveihez, amelyek a gyulafehérvári pontokban vannak leszögezve.

Nyilvánossági jog mint miniszteri ajándék

De nézzünk tovább a mélyére az Anghelcsu-féle iskolarendszernek, a mellyel Duca annyira meg volt elégedve tegnap. Milyen szabadság-szellemről tett tanuságot a törvény megalkotója, amikor a magániskolák nyilvánossági joga feletti döntést a miniszter szuverén kénye-kedvére bízta meg akkor is, ha a törvényben előírt sokszor bizony igen súlyos és nem egyszer lehetetlen feltételek teljesítve lettek. És ha a magánoktatási törvényen retrográd szellem vonul keresztül, a törvény végrehajtását még hatványozottabb szűkítettség hatja át. A törvény alkalmazása során a nyilvánossági jogot nem úgy kezelték, mint valami törvényes jogot, hanem mint egy miniszteri ajándékot, amelyet akkor ad meg és akkor von meg a miniszter, mikor épen jónak látja. Hogy csak egy példát említsek, Zircsohn főrabbi és dr. Stern Adolf, akik a magánoktatási törvény megszületése idején a parlamentben a zsidóságot képviselték, nagy küzdelem után elérték, hogy a zsidó iskoláknak a törvény értelmében a héber nyelv is lehet tanítási nyelve. Ennek ellenére azonban a héber tannyelvű iskolák vagy nem tudnak nyilvánossági joghoz hozzájutni, vagy egyszerű miniszteri rendelkezésekkel fokra-fokra román tannyelvű iskolákká kell átalakuljanak.

Hogyan itélték halálra a zsidó gimnáziumokat

A kolozsvári fiú és leánygimnáziumok egy átmeneti idő után a héber tannyelvűre mentek át. Ezek az iskolák igen látogatottak voltak. 1921—1922. tanévben 607 tanuló volt, az 1922—1923. tanévben 675 tanuló volt. Ekkor még nyilvánossági joga volt az iskolának. És bár Candrea akkori tankezelő főigazgató kifogásalannak tartotta az iskola működését, mégis még

abban az évben elrendelték, hogy az iskola térjen át a román tannyelvűre. Minthogy pedig ezt a követelést is teljesítette az iskola, bevonták a nyilvánossági jogát, végül is be kellett zárni a kapukat, mert nem lehetett elviselni az egyre nagyobb vizsgadíjakat és egyre súlyosabb vezetékek. Bessarabiában ugyanez a helyzet, 1922-ben megvonták a nyilvánossági jogát az összes zsidó középiskoláknak, beleértve az ezen iskolák mellett működő elemi osztályokat is. Egy évre rá a tighinai állami héber gimnáziumot is megszüntették. A héber nyelvű magángimnáziumok akkor még működtek, de mivel a tighinai héber gimnázium megszünt, nem volt a tanulóknak hol vizsgáznok. Ekkor egy épen oly egyszerű, mint felháborító rendelkezéssel oldották meg ezt a problémát. Egyszerűen elrendelték, hogy a magángimnáziumok növendékei román nyelven vizsgázzanak. Mit ér az, ha megengedik az oktatásban a héber nyelvet, vizsgáznunk azonban románul kell? De a közoktatásügyi miniszter nem elégedett meg ezzel, hanem egy rendelettel eltörölte a Kisebbségek közötti héber pedagógiai kurzusokat, hogy ne legyen honnan reklutálni zsidó tanszemélyzetet.

Ugyanez történt Bukovinában is, ahol 1919-ben volt egy állami gimnázium, amely még ma is működik, de míg akkor héber volt a tanítási nyelv, addig ma mindössze napi három órán keresztül tanítanak héberül.

Törvényen kívül a vallási nevelés

Nagy sérelme a zsidóságnak, hogy a magánoktatási törvény 75. paragrafusa, az úgynevezett zsidó azilumokat csak 5—7 éves gyermekek számára engedélyezi. Gyermekeink nagyrésze nevelését ezekben a vallásos kulturális intézményekben kapja, amelyeket jevisáknak és chédereknek neveznek s a vallásos zsidó lakosság nem mondhat le arról a jogáról, hogy ilyen iskolákban nevelje gyermekeit. Hatalommal való visszaélés történt Bánffyhunyadi, ahol egy ilyen iskolát becsuktak a hatóságok. Egy olyan kérdésnél, amely egyáltalában nem érinti az állam érdekeit, megzavarták a zsidó lakosság nyugalomát. Nem tudom belátni, hogy miért kell ezeket a vallásos iskolákat, amelyek századok óta működnek törvényen kívül helyezni és így megsértetni a zsidó lakosság vallásos érzületét.

„A halál nem olyan rossz, mint a szegény, amely Nobile tábornokot érte”

Beszélgetés a sarkutazó Wilkins kapitánnyal. Buvárhajón tervezi Wilkins kapitány új sarki expedícióját

Berlin, május 27. Wilkins kapitány, aki tavaly átrepülte az északi sarkot, az idén pedig a déli sarkon végzett kutatásokat, néhány nap óta Berlinben tartózkodik. Az Uj Kelet berlini tudósítójának alkalma volt Wilkins kapitánnyal hosszabb beszélgetést folytatni, amely a következőképpen folyt le:

— Mikor tér vissza a déli sarkra? — Szeptemberben. Legénységem és készülékeim addig várnak reám. Meg fogom kísérelni, hogy összeköttetést létesítsék két expedíciós bázison között, amelyek 2500 mérföld távolságban vannak egymástól. Az utazás Newyorkból az Antarktusra husz óráig tart repülőgépen. Hat hónapig maradok ott, hogy elkészítsük a déli sark vidékének térképét.

A timișoara-i-temesvári Zsidó Internátus

1928 szeptember havában nyílt meg központi fűtéssel, vízvezetékekkel és a higiénikus követelményeknek teljesen megfelelő modern egyemeletes épületben. A tanulóknak ruháikon kívül semmit sem kell hozniok, mert minden egyébéről gondoskodik az internátus vezetősége. — Előjegyzések a következő tanévre már mostan eszközöltetnek. Érdeklődőknek poszeptust küld az igazgatóság (Timișoara I. Str. Carmen Sylva 1.) Az internátus kapcsolatos a nyilvánosjogu fiu-lyceummal és felsőkereskedelmi iskolával.

Reméljük, hogy a kormány meg fogja találni a lehetőséget arra, hogy a vallásos oktatást semmilyen oldalról sem érhesse támadás. Itt kell megemlítenem, hogy egyes középiskolákban, ahelyett, hogy megkönnyíték, megnehezítik a vallás oktatást. A kolozsvári George Baritiu gimnáziumban például a vallásos oktatást törvénytelen módon nem szerepel a bizonyítványban és így a vallás oktatást méltatlanul és törvénytelen módon alacsonyabbrendűségbe kényszerítik.

A szombati iráskényszerít meg kell szüntesse a kormány

Az állami iskolákban a zsidó tanulókat kényszerítik, hogy írjanak és rajzoljanak szombaton, amelynek respektálását vallási törvényeink kötelezővé teszik. Abban a memorandumban, amelyet a központi izraelita iroda nevében a miniszterelnök elé juttattam, rámutattunk arra, hogy a legtöbb modern európai államban kielégítő módon rendezték ezt a kérdést s megadták a középiskolai tanulási lehetőséget azok részére is, akik a szombatot nem akarják megszegni.

Nálunk azonban a zsidó lakosságnak egy jelentékeny része ki van zárva a középiskolai oktatásból, mert ez a részük inkább lemond a középiskolai oktatás előnyeiről, mintsem megsértse vallásának parancsait. Vajjon nem jelent-e az ilyen rendelkezés lelkiismereti erőszakot, hohott az alkotmány teljes szabadságot biztosít valamennyi elismert vallásfekezletnek. Azt hiszem, hogy teljes egyetértésben vagyok a nemzeti parasztpárt programjának nagy elveivel, amikor a közoktatásügyi minisztertől általános rendeletet kérek, hogy a zsidó tanulók ne legyenek kényszerítve vallási meggyőződésük megszegésére.

Fejtegetéseimben csak egy részét érintettem azoknak a kérdéseknek, amelyek tanszabadságunkat érdeklik és csak néhány olyan törvényes intézkedést és közgazgatási végzeturát soroltam fel, amely szabad kulturális fejlődésünket megakadályozza.

Fischer József beszédét, amelyet a kamara többsége megkülönböztetett figyelemmel hallgatott meg, azzal végzi, hogy biztosan reméli, hogy a kormány a leg- rövidebb időn belül nemcsak tanulmány tárgyává teszi a zsidó kisebbségek ezer sebből vérző iskolaproblémáit, hanem gyökeres reformokkal a nemzeti parasztpárt demokratikus szellemében orvosolni is fogja azokat.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre (Tg.-Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Buvárhajó Rt. hatalmas raktárait, Eszendorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianó gyárak képviselőite.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Nem kaptunk híreket sehonnán sem és én 18 hónappal később, 1916 végén értesültem a nagy háborúról.

— Részt vett-e a háborúban?

— Igen. Ausztrália számára repülőgépen tudósítói szolgálatot végeztem. Az összes frontokon megfordultam.

Kilencszer megsebesültem,

anélkül, hogy magam csak egy lövést is leadtam volna. A háboru után Amerika számára katonai történelmi munkát írtam. Nemsokára, 1919-ben újra felvettem repülőexpedícióm a sarki vidékekre, remélem azonban, hogy rövidesen a repülőgépet más járművel cserélhetem fel.

— Talán hajóval?

— Nem egészen... Buvárhajóval.

— Holtbiztosan meg fog fagyni!

— Nem, ez ki van zárva — feleli mosolygva Wilkins kapitány. Nyáron megyek az északi sarkra, ott nincsenek jéghegyek, csak Grönland körül, a vákorántsem olyan hideg, mint gondolják, az Arktis vidéke tavasszal és nyáron ép oly szép és meleg, mint Közép-európában.

— Miért épen a buvárhajót választja?

— Meg akarom állapítani, hogy milyen mély a jég és milyen áramlások vannak az északi sarkon. A déli sarkon sajnos, ez a kísérlet lehetetlen, mivel ott

200 meter vastag és száz mérföld hosszú jéghegyek

vannak.

— Ön a halállal játszik.

— Ez minden kutató, minden feltaláló sorsa.

A halál azonban nem olyan rossz, mint az a szegény, amely Nobile generálisát érte.

A világ nagyon igazságtalan hozzá. Tagadhatatlan, hogy bizonyos hibákat követett el. Két kitűnően sikerült repülést után a harmadik kudarcot vallott. Minden sarki repülőt érhet ilyen katasztrófa.

— Ön már egészen otthonos a sarki vidékeken. Akár weekend-házat is építhetne magának, ujonnan felfedezett Hearst-földjén!

— Sajnos, nem az Antarktisz vidéke igen hűvös és ködös. Nem való pihe-nésre és üdülésre. A Hearst-földön sok szemet találtam, valamint aranyerekre és olajforrásokra bukkantam.

— Kie lesz az ujonnan felfedezett földrészekkel a nagy kincsekkel?

— Szeptemberben nemzetközi bizottság fog erről dönteni. Én nem vagyok nemzetgazdász, nem vagyok politikus, hanem „caupán” felfedező — fejezi be vallat vonva a beszélgetést a sarkvidékek hőse.

— Meleg és zivataros idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint meleg és zivatarra hajlamos időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délben 24 fok Celsius.

(Cluj) Kelet... vény... zék... nista... nyomda... azt... gyl... lik... zeti... rő, am... irányu... maguk... A hat... mot... Jakab... leg... számban... körül... áll... Sima... f... várják... rából... tegnapi... vény... A k... Az üg... évvel... nyomda... ródusát... fizet... millió... lozsvári... Bank a... folyó... magát... viz... repelt... azonban... kifizetni... ozen... modern... kézi... gada... megáll... azonban... kez... össze... landó... kü... Igy... trare... banktől... nali... egy... szerkesz... reben... kézi... banknál... A csö... Casa de... rotációt... hogy az... Megny... Str. P... A... 100... közp... hideg... fon... Nagy... a tari...

Csalás miatt hat hónapra ítélték az egykori „Viata” igazgatóját

Allítólag még 500 bűnügyi feljelentés fekszik az ügyészségen Sima Jacob ellen. A kétszer elzálogosított rotációs gép szerezte meg Simának a hat hónapot

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék Dunca tanácsa a tegnapi nap folyamán tárgyalta Sima Jakob a millenista érdekeltségű, csődbement „Viata” nyomda igazgatójának bűnügyét. Amint azt már a nagyfelfűtést keltett csődügyvel kapcsolatban megírtuk, a vállalat likvidálása alkalmával a likvidálás vezetői több oly szabálytalanságra jöttek rá, amelyek elengedhetetlenül bizonyos irányú bűnügyi feljelentéseket vontak maguk után.

A hatalmas „Viata” vagyonkomplexumot azóta már rég elárverezték és Sima Jakob polgári ügyei úgy, ahogy egyideig legalább konszolidálódtak. A fantasztikus számban megdagadt bűnügyek likvidációjára azonban ugyalszik, csak most kerül sor. A kolozsvári törvényszéken állítólag nem kevesebb, mint 500 darab Sima ellen beadott bűnügyi feljelentés fekszik, amelyek mind tárgyalásra készen várják a hozandó ítéletet. Ezeknek sorából való az a kis csalásügy, amelyet tegnapi napon tárgyalta a kolozsvári törvényszék.

A kétszer elzálogosított rotációs gép

Az ügy előzményei körülbelül másfél évvel ezelőttre nyulnak vissza. A „Viata” nyomda akkor már a csőd felé hajló perodusát élte. Sima Jakob, hogy azonnali fizeteskötelezettségeinek eleget tessen 2 millió 400 ezer lejnyi hitelt kért a kolozsvári Banca Agrarától. Az Agrár Bank a fenti összeget maradvék nélkül folyósította is, 2 millió lejért betáblázta magát Sima ingatlanaira, a 400 ezer lej viszont egy gyors lejratu hitelként szerepelt. A terminus lejártakor Sima azonban az összeget nem tudta teljesen kifizetni és 150 ezer lejre további haladékokat kért. Az Agrárbank biztosítékot kért ezen összegre. Sima nagyrészt teljesen modern típusu rotációsát ajánlotta fel kezizálogul. A bank az ajánlatot elfogadta és a létrejött megegyezésről szóbeli megállapodást kötöttek. Esca igazgató azonban tanácsolta Simának, hogy igyekezzék más banktól előteremteni ezt az összeget, mert az Agrárbank nem hajlandó a kibitelezett összeget sokáig nélkülözni.

Igy került Sima Jakob a Casa de Pastrare Ardeleana igazgatóságához. A banktól 150 ezer lej készpénzkölcsönön azonnali fizetését kérte, ezzel szemben viszont egy annak rendje és módja szerint megszerkesztett írásbeli meghatalmazás keretében a Casa de Pastrarenál is lekötötte kezizálogként a már előzőleg az Agrárbanknál elzálogosított rotációs gépet.

Nem lehet elvinni a rotációt

A csődnek megkérése előtt való nap a Casa de Pastrare el akarta szállíttatni a rotációt, maglepetéssel értesült azonban, hogy az már előzőleg az Agrárbanknak

van biztosítékul lekötve. Sima Jakob ellen a csődkérelemmel egyidejűleg inregisztrálták a csalás ügyében beadott feljelentést is.

A hétfői tárgyalás folyamán Sima Jakob azzal védekezett, hogy ő teljes jóhiszeműséggel járt el, mert a Casa de Pastrare, annak ellenére, hogy 150 ezer lej

folyósítására kötelezte magát, ezen kölcsönből ő csak 60 ezer lej kapott meg.

— A rotációs gépet épen azért zalogosítottam el a Casa de Pastrarenál is — védekezett Sima, — hogy a folyósítandó összegből a Banca Agraranál lévő adósságaimat kiegyenlíthessem. A gép így tehát felszabadult volna az Agrár-

bank zálogjoga adól, azonban a Casa de Pastrare nem teljesítette a vállalat kötelezettségét és így akaratomon kívül került ebbe a kellemetlen helyzetbe.

Dr. Flaviu Laurentiu Sima Jakob védőügyvéde hosszasan fejtegette a vád jogi alapotatlanságát és felhívta a bíróság figyelmét arra, hogy a Casa de Pastrare 60 ezer lej folyósított a kölcsönből kifolyólag, per és eljárás költségek címén 200 ezer lej követelést támasztott Sima Jakob ellen. Kérte a vád elejtését.

A törvényszék Dunca tanácsa rövid tárgyalás után helyt adott az ügyész érvelésének és Sima Jakobot csalásért hat havi börtönrre ítélte. Az ítélet ellen úgy a védő, mint az ügyész fellebbezett.

Lezajlottak a belga választások

Nem történtek nagyobb eltulodások a pártok számarányában

Brüsszel, május 27. A kamarai választások tegnap minden különösebb zavarral, incidens nélkül folytatók. A választások összeszámolása még folyik s így az eredményekről csak kombinációk vannak forgalomban.

Brüsszel, május 28. A választások

eredménye nem ismeretes ugyan, de a lapok beavatott helyről azt az információt kapták, hogy nagyobb eltulodások a pártok számarányában nem lesznek. Eddig annyi bizonyos, hogy a liberálisok két, a katolikusok négy, a szocia-

listák öt mandátumot vesztek. A szoparatisták egy mandátumhoz, a pártok kivüliek szintén egy mandátumhoz jutottak. A kommunisták megtartották eddigi két mandátumukat és a flamandoknak három mandátum fog jutni.

Junius 1. és 15. között lesz az idegenrevizió Romániában

A rendelet hivatalos szövege: Kik tartoznak jelentkezni és kik nem

Bucuresti-Bukarest, május 27. A belügyminiszteriumban ma kidolgozták a legújabb idegenrevizióról szóló utasítást. Sikeresült megszerezniük ennek a bizalmas rendeletnek szövegszerű szövegét, amely a következőkből áll: Minden idegennek június 1-je és 15-ike között jelentkeznie kell okmányai bemutatásával. Nem tartoznak jelentkezni:

- 1. Főiskolai és egyetemi hallgatók.
- 2. Artisták, középiskolai és egyetemi tanárok, szerzetesek, apácák.
- 3. Külföldi cégek itteni képviselői.
- 4. Nansen-utlevéllel itt tartózkodó úrmények és oroszok. (Ezek tartózkodási

engedélyét meghosszabbítják).

5. A póttállampolgársági jelentkezésnél a prefekturák által kiadott igazolványok tulajdonosai.

6. A bolgár kertészek, akiknek december elsején amugy is el kell hagyni az országot.

Mindenki más jelentkezni tartozik, akár munkaadó, akár alkalmazott, bár mikor jár le tartózkodási engedélye. A jelentkezés a sziguranacnál történik. A munkaadó személyesen köteles jelentkezni és be kell mutatniok a cégjegyzési és adóbizonylati okmányokat. Az alkalmazottaktól kimutatást készítenek

és feltüntetik, hogy az üzemben hány román állampolgár és hány idegen dolgozik. A rendelet célja a munkanélküliség leküzdése. A jelentkezések alkalmával az idegenek beadják a sziguranacnak: 1) tartózkodási engedélyüket, 2) hivatalos bizonylatot arról, mióta vannak Romániában és mit csináltak itt. A sziguranca az okmányokat beszedi és az idegenek számára ideiglenes engedélyt állít ki, amely augusztus 15-ig érvényes. Aki okmányait nem adja be, nem hosszabbítják meg tartózkodási engedélyét és kiutasítják az országból.

Bethlen a magyar hősök szobrának felavatásán nyíltan hadat üzent a trianoni békeszerződésnek

Budapest, május 27. Tegnep nagy pompával leplezték le Budapesten a névtelen hős szobrát, mellyel kapcsolatban a kisanant-sajtó már hetek óta hirdeti, hogy nagy irredenta-ünnepségnek készült.

A kisanant nyugtalanságát a tegnapi ünnepségek teljes mértékben igazolták, amennyiben maga Bethlen beszédében többek között a következőket mondotta:

— Nem ünnepelni gyűltünk össze és nem siratni! Nincs mit ünnepelni. Előttünk sarkó áll, amely több mint 500.000 elesett magyar hős emléket örökíti meg. Ez az emlék tőlünk, az élők-től, számonkéri az őseinktől örökölt hazát, amelyért ők életüket áldozták és amelyről még nekik számotadni nem tudunk, ünnepnapot ülnünk nem lehet. És nem siratni jöttük ide: a régi hazát nem siratni, hanem régi fényében újból életrekelteni a hivatásunk; siratni csak azt lehet, ami örökre elmúlt és soha többé vissza nem jöhet.

Bethlen után Hortly kormányzó mondott beszédet s az első kocsorut a következő szavak kíséretében tette le a hősök emlékművére:

— Árpád epánk, aki ősetnk élén est

az országot elfoglaltad és te, névtelen hős, aki becsülettel és lelkesedéssel tudtál meghalni a hazáért: tudom, mi a kötelességem!

Kisanant politikai körökben nagy izgalommal tárgyalják a budapesti mántefestációt s hir szerint közös demarszra készülnek. Hogy magyar politikai körökben is számítanak külföldi megnyilatkozásra, erre igen jellemző Racsay Károly nyilatkozata, aki a következő kijelentést tette:

— Nem tartom alkalmasnak a mai napot arra hogy a miniszterelnök ünnepi beszédhez bíráló megjegyzéseket

fűzzek. Nem tagadom viszont, hogy aggodalommal várom a beszéd külpolitikai hatását.

Butor olcsón és művészi kivitelben legelőnyösebben
Fischer Albert
butoráruházában Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. (Volt Ferenc J.-ut) szerzhették be.
Komplett hálósóhák már 16.000 leiert.
Részletfizetési kedvezmény!!
Megrendeléseket eredeti, vagy megadott rajz után készítnék.

Értesítés!
Megnyílt Bucurestiben, a főváros központjában a
„Hotel Venetia”
Str. Pictor Grigorescu 12. szám.
A királyi palota mögött.
100 modern berendezésű szobával, központi fűtés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.
Tisztelettel
„Venetia” szálloda” vezetősége
MOISESCU tulajdonos.

Márciusi
Bak **Dreher** **Dácia**
Haggenmacher
sörök
Szent György

Habibullah újra eltiltotta az európai ruha viselését Afganisztánban

London, május 27. A Daily Mail tudósítójának közlése szerint Habibullah Kabulban Afganisztán fővárosában eltiltotta az európai ruha viselését és a nők fátyolviselési kötelezettségét újra bevezette. Habibullah uralma rendkívül szigorú. Az összes gazdag kereskedőkre nagy adókat vetett ki, amit erőlyesen be

is hajtanak. Bombayi jelentés szerint Amanullah volt afgán királyt és feleségét mára várják Bombayba, ahol néhány napig fognak tartózkodni. Ugy tudják, hogy Amanullah Európában először olasz földre fog lépni.

Megnyílt a román-lengyel gazdasági konferencia

(Bucuressti-Bukarest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A külügyminisztériumban tegnap megnyílt a román-lengyel gazdasági konferencia. Gafencu külügyi államtitkár nyitotta meg a konferenciát. Megnyitó beszédében rámutatott a román-lengyel szövetségre, amely Kelet-Európa békéjének egyik legfontosabb tényezője és kifejtette, hogy a gazdasági konferencia ezt a szövetséget további konstruktív alapokon kívánja kimélyíteni. A lengyelek nevében Szemmbé

gróf bukaresti lengyel követ válaszolt a maga részéről is hangsúlyozva a román-lengyel szövetség pacifista jellegét és a gazdasági kapcsolatok kimélyítésének fontosságát. Ezután Eue ipar- és kereskedelemügyi államtitkár, majd a lengyel delegáció vezetője Sobolowski beszélt, rámutatva arra, hogy ugy mezőgazdasági, mint ipari téren szükséges lesz a két ország gazdasági érintkezését kellően szabályozni. A konferencia munkálatait ma délelőtt fél 11-kor folytatják.

Itt az alkalom olcsó, jó, száraz fabeszerzéshez.
Házhoz szállítva.

HELLMANNÁL

Bükkszásb önként Lei 1450. Aprított mázsánként Lei 105. Pontos kimérés közismert. Megrendelhető Hellmannál Széchenyi-tér 34. szám. Telefon 265 és Hellmann-sütőde Árpád-u. 8. Telefon 494.

Vasárnap Amerikában, Németországban és Franciaországban új magassági, sebességi és időtartam-világrekordot állított föl öt pilóta

Az új rekordok: 12.500 méter magasság, 188 kilométeres sebesség és 200 óra egyhuzamban a levegőben

Newyork, május 27. Két amerikai repülő vasárnap megdöntötte a Question Mark repülőgéppel az időtartam-világrekordját. Robin és Kelley pilóták Cap Worthnál, Texasban, startoltak repülő géppükkel amely éppen úgy, mint a Question Mark a levegőben vesz föl ben zint. Szombaton estig Robin és Kelley már egy órával meghaladták a Question Mark 150 óras, 40 perces és 15 másodperces világrekordját. A repülőgépről cédlát dobta le a főkire, amelyen közlik, hogy 200 óra hosszút akar-nak a levegőben maradni, szerda előtt tehát nem szállnak le. Minthogy a két pilóta minden vagyonát ebbe a kísérletbe fektette, az amerikai kereskedelmi kamarák szövetsége elhatározta hogy 10.000 dollár jutalmat ad a két pilótának.

Berlin, május 27. A Junkers-művek dessani repülőterén Neunhofer pilóta „W. 33” típusú Junkers-géppel vasárnap megdöntötte a magassági világrekordot. Neunhofer 12.500 méteres magasságot ért el és 1 óra 50 percet töltött a levegőben. A kísérletet a német repülésügyi tanács egyik képviselője ellenőrizte és az eredményt a Nemzetközi Aeroaviatikai Szövetség elé terjesztik. Paris, május 27. — Weisz és Girier aviatikus órnagyok 1000 kilométeres távolságon új sebességi rekordot állítottak föl. Huszonhat óra, 34 perc 55 másodpercig tartózkodtak a levegőben és átlagsebességük 188 kilométer 310 méter volt. A rekordot eddig Ferrarin és Del Prete olasz aviatikusok tartották 139 kilométeres sebességgel. Weisz és Girier egyben megdöntötték a zárt pályán az eddigi francia távolsági rekordot.

Tökéletes

MAGYAR-NÉMET LEXIKON

a most megjelent új kiadásu

MAGYAR-NÉMET-NÉMET-MAGYAR NAGY KELEMEN SZÓTÁR

1924 oldal, 932.420 sor. Egymillió német és magyar szó, fogalom, szakkifejezés, tehát egyedülálló magyar könyvtár. — Félbörkötés. 3500 lei részletárban, 300 leies havi részletre. A szelvényt tessék kivágnul, kitölteni, beküldeni.

T. LEPAGE könyvkereskedés, Cluj-Kvár.

Kérem a „Nagy-Kelemen”-t 500 lei utánvétellel 300 leies részletre, ha nem, az egész esedékes. — Kérem 3000 lei készpénzárban.

Név: _____
Cím: _____

Dietikus étterem

Oradea, Str. Josif Valea (Nagy Sándor u.) 3.

uj helyiségei megnyitak

Vegetáriánus konyha. — Kiváló, könnyű ételek. Preciz kiszolgálás, olcsó árak! Utazóknak 10% engedmény.

Feng tábornok proletárdiktatúrát vezet be Északkinában

Agyonlövötte hűtlen vezérkari főnökét

London, május 27. Vladivosztkoi jelentés szerint Feng Yu Hsziang marsall, Északkina diktátora elfogatta és agyonlövötte vezérkari főnökét, mert bizonyítékokat szolgáltatott ellene hűtlensége felől. A magasrangú tiszt elleni vizsgálat során kiderült, hogy Feng hadseregének egyes csapatrészei körében a vezérkar főnöke mozgalmat indított, melynek az volt a célja, hogy a katonák pártoljanak

át a nankingi délkínai kormányhoz. Feng tábornagy egész vezérkarát ki fogja cserélni. Sajtótudósítók előtt kijelentette, hogy Mongolországgal és a szovjettel tárgyalásokat folytat suralmát így akarja megszilárdítani. Feng a tárgyalások befejezése után Északkinában helyet enged a proletárdiktatúra arak-mának.

„Film-férjek” rossz sora Hollywoodban

Rejtélyes elegancia. Mikor a komikus a világ legunalmasabb embere a feleség számára. Barátságos válás

Hollywood, május 27. A Hollywoodi filmszínészeknek és filmszínésznőknek furcsa fogalmaik vannak az eleganciáról. Legutóbb például Ruth Chattertonról azt mondták: — Ugy látszik, uszik az adósságokban vagy tönkrement, vagy valami más baja van, mert állandóan egyszerű fekete estélyi ruhában jár és nem visel ékszereket. Valóban, az ilyesmá súlyos eretnecség volt a hollywoodi eleganciadogmákkal szemben. Először is: hogyan lehet fekete estélyi ruhát viselni? A hollywoodi szépségideál szerint az estélyi ruha csak akkor mutat valamit, ha olyan vakító színekben popázik mint valami akrobatának a fürdőtrikója. Ékszerek nélkül valóságos bűn az uccára menni, aki pedig kendőzetlen arccal megy társaságba, az egyenesen szemérmelenséget követ el. Az arcon legalább annyit ideig kell dolgozni, mint amennyi időbe a toalet összeválogatása és felöltése kerül. Ha az ember szemé nincs kellőképen aláfestve, megszólják érte a társaságban. Ha valaki két premiéren egymás után ugyanabban a fekete toaletben jelenik meg, azt mondják róla: — Biztosan meghalt az anyja, vagy elhagyta a barátja.

bejelentette, hogy „barátságosan elváljak” férjétől, James Cruzetól. Ez igen nagy feltűnést keltett szakkörökben, mert ugyanez a Betty Compson egy félévvel ezelőtt, egy színházi lap körkérdésre azt válaszolta, hogy sohasem fog elválni szeretett férjétől. A válasz oka az, hogy a férj nagyon szeret otthon ülni. A hét hat munkanapjának minden estéjét otthon tölti, a „meghitt” családi tűzhely mellett. Betty Compson pedig szeretne társaságba járni. A férje nélkül pedig nem mehet. Vasárnap esténként ugyancsak otthon kell ülnie Betty Compsonnak. Mert ilyenkor a férje otthon rendes nagy cattyeket rendez. Mindenki felvonnul a szép spanyolstíli kastély termeiben az ilyen vasárnapi estélyek alkalmából. Itt vannak az összes ismerősök, sőt számos ismeretlen is. Mert James Cruze rendkívül vendégszerető és megengedi ismerőseinek, hogy elhozzák az ismerőseiket is. Ott ezek az idegenek egy cseppet sem zavartak, de annál jobban Betty Compson. A művésznek keservesen panaszodik, hogy kénytelen kezét szorítani és kedvesen eldiskurálni olyan egyénekkel, akiket sohasem látott és ziknek a nevét sem tudja. Ezért akar most „barátságosan” válni

Lloyd Hamilton filmkomikustól válik a felesége. Szegény asszonynak súlyos panasa van a férje ellen. A panasz ez: Mr. Hamilton a világ legunalmasabb férje. Nem mesél érdekes, mulattató dolgokat, nem mond viceket, nincs benne semmi humor. — Amióta Mr. Hamilton felesége vagyok, — mondotta a bíró előtt öngyásága — egyetlenegyszer sem tudtam nevetni otthon. Mit idele erre a komikus férj! Ez is érdekes. Azt mondja: — Nem elég, hogy a feleségem abból a pénzből él, amit mások megnevezteté séért kapok? Nem elég, hogy abból van neki bundája, autója, ékszere, öt buldogja és három szobalánya, hogy mások nevetnek rajtam? Még ő is nevetni akar? Ez a legnagyobb szerénytelenység. En a stúdióban egész nap a legmulattatóbb dolgokat művelem, aránylag szerény díjazásért. Mikor a napi humortól kimerültem hasamegyek, örülök, ha egy kicsit komoly lehetek. De hát ilyenek a nők.

— Az angol király nagyon jól érzi magát. Londonból jelentik: A király Windsorban nagyon jól érzi magát. Ott tartózkodásának idejét előreláthatólag meg fogják hosszabbítani. Anglia tegnap jnnepelte Mary királyné hatvanedik születésnapját. A királyné az idvölzö távratokra válaszul köszönetét fejezte ki a lord-majorhoz intézett táviratban a születésnap szerencsekitvánatokért s egyúttal újból kifejezte köszönetét a király betegsége ideje aatti meleg érdeklődésért. — Rádióba mondják programbeszédiket az angol pártvezérek. Londonból jelentik: Az angol rádióban tegnap este a liberálisok képviselőjében Sir John Simons mondott programbeszédet. Ma este beszél Ramsay Macdonald a munkáspárt részéről s ezt követi holnap a konzervatívok programjának kifejtése, mely alkalommal Baldwin miniszterelnök áll a mikrofon elé. A királyi család két nőtágya a westminsteri kerületben nyert választójogot. Közöttük a yorki herceg felesége most szavaz először képviselőválasztáson, míg Mary hercegnő már a múlt választáson is szavazott.

Betty Compson legutóbb hivatalosan

Kedd

A

Május

melyet

kongres

nyolittá

azonban

látott

fel. Igy

az ce

pek

tékbe

Fokoz

telenség

uttal e

zet a r

ezelőtt

sékelnu

rubb és

áttérés

kül és

lyen ar

re muta

miatt a

egykét

terminus

Tekint

kedő fo

gyenge

az Ere

az els

bitasá

Ugyan

is fordul

moltáyo

szülött

só határ

tolta m

be kell e

pénznek

A séke

rolag a

a meg

a ma

Ott tel

vidsége

nem elég

a leggerély

Házról-há

resni mi

ból oddig

lét, hogy

nagy és

A nagy

biztosan

arról,

minden

mert saj

M a

1929 j

tel 11

DA

Jegret

Memora

házi

Szo

ort

vezetés

konyha

Sta

A cionista világszervezet meghosszabbította a sékelakció terminusát

Erdély és Bánát területén június 8 az utolsó elszámolási nap

Május 27-én járt le az a határidő, melyet a cionista világszervezet az idei kongresszusi és sékelakciónak lebonyolítására kitűzött. Az akció útjában azonban igen sok országban előre nem látott technikai akadályok merültek fel, így például Romániában

az egymást követő különféle ünnepek sorozata igen sajnálható mértékben hátráltatta a sékelmunkát.

Fokozta a sékelakció tempójának elég telenségét az a körülmény is, hogy ezáltal először vezette be a világszervezet a rövid lejáratú sékelakciót, holott ezalatt jóformán egész évben lehetett sékelmunkát végezni. Az új, bár erősebb és gazdaságosabb rendszerre való áttérés nem ment minden zökkenő nélkül és annak ellenére, hogy legtöbb helyen aránylag megfelelő sékeleredményre mutatkozott kilátás, az idő rövidsége miatt a kirótt sékelmennyiséget csak egy-két kisebb helyen sikerült az első terminusra felhozni.

Tekintettel az idei sékelakció kiemelkedő fontosságára, valamint a tavalyi gyenge eredményre,

az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség az elszámolási határidő meghosszabbítását kérte a londoni Erekütvetől

Ugyanígyen kéressel más szervezetek is fordultak a világszervezethez, amely méltányolva a felsorolt indokokat, a begyűjtött sékelakkal való elszámolás végső határnapját június 12-ikét állapította meg, mely időpontig Londonba be kell érkeznie az elszámolásnak és a pénznek.

A sékelakció meghosszabbítása kizárólag annak érdekében történt, hogy a még rendelkezésre álló idő alatt a maximális eredményt lehessen felhozni.

Ott tehát, ahol az előző terminus rövidsége miatt az akciót csak félig, vagy nem elég aktivitással folytatták le, most a legerélyesebb pótakciót kell bevezetni. Hátról-hátra járva, ismét fel kell keresni minden zsidót, aki bármilyen okból eddig nem váltotta meg ki a sékelét, hogy senki se maradjon ki a nagy és sorsdöntő népszámlálásból.

A nagyobb vidéki centrumok sékelbiztosai feltétlenül gondoskodjanak arról, hogy a körzetükbe tartozó minden zsidó lakta községben elhelyezzenek sékelt.

mert sajnálattal kell megállapítani,

hogy Erdélyben igen sok olyan kisebb, nagyobb helység van, ahol még soha sem vagy csak évekkal ezelőt adtak el sékelt. A hátralevő két és fél hét alatt min-

den ifjú és felnőtt cionistának aktív módon ki kell vennie a részét a sékelakcióból.

Csak egyetlen sékeltömböt adjon el minden kötelességtudó és lelkiismeretes cionista.

és akkor Erdély és Bánát zsidósága méltó képviselővel fog felvonulni a zürichi kongresszusra, amelyről Palesztina új-jáépítésének és az egész világ zsidóságának további sorsa függ. A pótakcióban nemesek az ifjúsági szervezeteknek, ha-

nem különösképpen a helyi csoportvezetőségének és választmányának kell tevékenykednie. Ebben a tudatban vegye ki mindenki a maga részét a sékelmunkában.

Ott, ahol a tömböket már visszaküldték a lehetőség van pótakcióra, keressenek új tömböket.

A már begyűjt összegeket kérjük használatukra átadni, viszont június 5 és 8 között a teljes elszámolást kötelesek minden sékelbiztos megejteni.

A mexikói felkelés mérlege: 4000 halott, 10.000 sebesült és ötvenmillió dollár kár

Mexikó Cityben véres összeütközés történt sztrájkoló diákok és rendőrök között

Mexikó Cityből jelentik: Mexikóban még mindig nem állt helyre a nyugalom. Szombaton este véres összeütközésre került a sor a sztrájkoló diákok és a rendőrök között.

Több száz diák tüntető felvonulást rendezett és a rendőrség felszólítása ellenére sem oszlott szét. A rendőrök ezért a diákok közé létek és a diákok közül ketten meghaltak, nyolcan pedig súlyosan megsebesültek.

Az egyik mexikói lap szerint a legutóbbi felkelés az országnak több, mint négyezer halottjába és ötvenmillió dollárjába került, nem is szólva a polgárháború 10-12.000 sebesültjéről.

Nagyon pesszimista a hangulat a jóvátételi konferencián

Titokzatos táviratváltás Owen Joung és a washingtoni kormány között

Páris, május 27. A fődelegátusok ma magánmegbeszéléseket folytattak. Owen Joung hosszasan tárgyalt dr. Schachtal, majd Moreaut és Francquist kereste fel. Holnapra várják a németek döntő jelentőségű nyilatkozatát.

A fődelegátusokhoz közellálók körében elterjedt hírek szerint a hangulat

másfél nap óta igen pesszimista. Azt állítják, hogy a konferencia kudarcra nem lesz elkerülhető.

Newyork, május 27. A lapok közlése szerint Owen Joung és a washingtoni kormány között tegnap kábel-táviratváltás volt, melynek híre itteni politikai és pénzügyi körökben, noha csak

sejtjük, hogy a hadiadósságok likvidálásának kérdéséről lehetett szó, nagy idegességet váltott ki.

Szóvá akarják tenni az ügyet a parlamentben s pénzügyi körökben biztosra veszik, hogy a táviratváltáshoz fűzött kombinációk már a holnapi tőzsdén éreztetni fogják hatásukat.

Óriási kémszervezetet lepleztek le Beszarábiában

Oroszországba csempészték fontos katonai iratokat, ahol lefényképezték és fényképezés után visszaszállították Romániába

(Bucuresti-Bukarest, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Beszarábiában leplezett kémszervezettel kapcsolatban a következőket jelenti az „Universul” mai külön kiadása: A csendőrségnek a napokban sikerült elfognia egy orosz kurirt, akinél legnagyobb meglepetésre egy román vezérkari dossziét találtak igen fontos okmányokkal. Kiderült, hogy

a kémszervezet rendszeresen küldött át katonai dossziékat Oroszországba, ahol ezeket lefényképezték és azután visszahozták, úgyhogy nem sejtettek semmit az illetékes hatóságok. A letartóztatott kurir vallomása és az iratok alapján elfogták Vocop Stefanescu őrmestert, Mavromadi galaci kapitányt és Rau kisenevi főhadnagyot. A nyomozás megállapította azt

is, hogy a fontos dossziék közül egy nem került vissza, miután közben megtörtént a leleplezés. Kiderült az is, hogy a szervezetnek módjában állott nagyszámú fegyvertartási engedélyt kiállítania, illetve szereznie tagjai részére. A vizsgálat nagy erővel folyik a kisenevi harmadik hadtestnél, ahol óriási szenzáció képez ez a kémkedési ügy.

Zsidóbarát filmekkel próbálja letörni az antiszemizmust a szovjetkormány

Egyre kísértének Szovjetországban az antiszemita kilengések

Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tud.) Az antiszemita agitáció Szovjetországban egyre erőteljesebbé válik. Nemrégben számoltunk be arról, hogy Ukrajnában a cári időkre emlékeztető pogromok dúltak fel a zsidó lakosság nyugalmát, anélkül, hogy a létezőkben veszélyeztetett zsidókat a hatóságok kellő védelemben részesítették volna. Ujabb hírek megerősítik azt, hogy az egyes szovjetállamok prononcirozott és céltudatos antiszemita politikát folytatnak, amely különösen a zsidóság gazdaság gyöngítésére irányul. A Tribune jelentése szerint a dagheztáni szovjetkormányzás 13 ezre zsidót kényszerített hallatlan terrorjával arra, hogy mindenüket hátrahagyva kivándoroljanak. A központi szovjetkormány utasításait a dagheztáni kormányzás egyszerűen figyelmen kívül hagyta. Többszöröi intervenció után végül mégis kénytelen volt a dagheztáni kormány földet adni a bontalanná

vált zsidók egy részének. Azonban ez az intézkedés is hiábavalónak bizonyult, mert a zsidóknak kiszajátított földeken lerombolták és hasznavehetetlenné tették az öntöző-felszereléseket, a zsidó földművesektől gabonakészletüket elrekvirálták és így ezek a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

Az ukrajnai Sumiban az elmúlt héten ismét felháborító és megdöbbentő antiszemita incidens történt. Sarakin Jakab tizennégy éves diákot ismeretlen tettesek a színház karzatáról a nézőtérre dobták le, a kistű három nap múlva belehalt érülésébe.

A központi szovjetkormányt az általánosan ismétlődő antiszemita jelenségek meglehetősen aggasztják különösen azért, mert a külföldön a szovjetországi zsidóelölés tüntetések rendkívül kínos benyomást keltenek. A szovjetkormány elhatározta, hogy akciót indít az egyre erőteljesebbé váló antiszemita propaganda ellen. Többek kö-

zött a pétervári Sowkino filmgyárat zsidóbarát filmek előállításával bízta meg. A kormány intenciói szerint ezeket a filmeket minden munkásklubba be fogják mutani és felvilágosító előadásokkal kísélni.

Huszonötmillió lej elikhasztásával vádolják a köztisztviselők egyesületének vezetését. Bukarestből jelentik: A bukaresti köztisztviselők szövetsége tegnap közgyűlést tartott, amely nagy botrányok között folyt le. A közgyűlésen ugyanis számos felszólaló azzal vádolta a jelenlegi vezetőséget, köztük Dumitriu elnököt, hogy az egyéjű 25 millió vagyonát liszkasztották. Az cinökség és az elnök közötti rendkívül heves összeütközések voltak. A közgyűlésen a hatalmon levő párt győzött, azonban az ellenzék elhatározta, hogy panasszal él a kormánynál és szigorú vizsgálat elrendelését kéri.

Magyar Színház
1929 június 1-én, szombaton este fél 11 órakor tartja hangversenyét
DAJOS BÉLA
a heggedő nagymestere
világhírű zsekegárvál.
Jegyek kaphatók: Odeon-cégnél, Strada Memorandului No. 16., valamint a színház pénztáránál ócska árak mellett.

Szováta - fürdőn
a Dr. Krausz-féle
ort. kóser panzió
vezetését átvevők, ahol elsőrendű konyha és kiszolgálás kapható. — Előjegyztetni lehet
Stark Testvéreknél Szováta.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánág zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Márton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszei Ernő,
Str. Lipsani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A nemzeti parasztpárt jelöltje győzött a vlaseai megyei választásokon. Bukarestből jelentik: Vlasea megyében a tegnapi tartották meg a választásokat. Pelela nemzeti parasztpárti győzött 30 385 szavazattal. Ispasescu liberális 9866, Francu Jasi aversceanus 4671 és Calota Lupu-párti 3153 szavazata ellenében.

Románia bekapcsolódik a nemzetközi telefonforgalomba. Bukarestből jelentik: Szombaton délután a bukaresti posta telefonbeszélgetést folytatott Bernnel és Genffel Budapesten át. A külföldi való forgalom intenzívebb lesz a Bukarest-Brassó újabb vonal építésével, amelyet a legközelebbi napokban megkezdének.

Radies gyilkosai holnap kerülnek a törvény elé. Belgrádból jelentik: Radies Punisa, Radies gyilkosa és társai: Jovanovic Ljuba és Popovic perének tárgyalása iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A holnap kezdődő főtárgyalásra eddig ötven külföldi niszágró érkezett a jugoszláv fővárosba.

Megint lelepleztek egy óriási panamát. Bukarestből jelentik: A Popovici Mihály pénzügyminiszter által a központi kincstári pénztári fizetési utalványainak megvizsgálására kiküldött bizottság konstataulta, hogy több más utalvány, mások meg többször lettek kiállítva. Ezek a visszajelzések a közlekedésügyi, a belügyi és a földművelésügyi tárcánál történtek. A miniszter a bizottság jelentését áttette a főügyészséghez, amelynek feladata lesz kideríteni a hamisítókát. A bizottság az ország összes pénzügyigazgatóságainál hasonló vizsgálatot fog lefolytatni.

Epe- és májbetegségeknél, epekö és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Felhőszakadás Szerencsen. Budapestről jelentik: Szerencsen felhőszakadás volt, melynek következtében órákon át méteres víztömegek borították a városka utcáit. A kórházból a betegeket át kellett vinni más középületekbe, mert a térdén fejl álló víz még tovább is növekedett. Több környékbeli községet szintén elöntött a felhőszakadásból keletkezett áradás. Legújabb jelentések szerint a víz szintje apadni kezdett, de az eső tovább zuhog Szerencsen és környékén. A mezőgazdaság kárai jelentősek.

Müller-Franken kancellár a német szociáldemokraták naggyűlésén. Berlinből jelentik: A szociáldemokratapárt ma Megdeburgban naggyűlést tartott, amelyen Hermann Müller-Franken kancellár is megjelent.

Tetszalott a máglyán. Londonból jelentik: Különös körülmények között követelt magának áldozatot a hinduk halottégető szokása a Bombay közelében levő Poonában. Egy hindu leánykát, akit halottnak tartottak, máglyára tettek, hogy ősi szokás szerint elhamvaszák. A máglya lobogása közben a gyerek hirtelen rugdolózni kezdett és magához tért. A szűlők nagynehezen kiszabadították gyermeküket a lánokok közül és haza vették, de az élve a máglyára vetett kislány másnap reggel kiszvedett.

Három magasállású szovjettfunkcionárust kivégeztek Oroszországban

Ujabb szovjetellenes összeesküvést lepleztek le Moszkvában

Moszkva, május 27. A hatóságok ellenforradalmi összeesküvést fedeztek fel a vasutasok, az arany- és platina-bányászok körében, amely a szovjeturalom megbuktatására irányult. A mozgalom élén Vonneck, a moszkva-kazáni vasutársaság igazgatótanácsának volt elnöke, Velicsko volt közlekedésügyi népbiztos és Palesinszkij, a Kereszki-kormány volt államtitkára állott.

Mindhárom halálra ítélték és kivégezték.

London, május 27. A Reuter-iroda moszkvai jelentése szerint ott három magasállású szovjethivatalnokot állítólagos hivatali szabottázz miatt halálra ítélték és kivégezték.

Az áldozatok a cári Oroszországban igen előkelő állást töltöttek be. Így az egyik halálraítelt a moszkva-kazáni kerület vasutagazgatója volt, a másik áldozat, Velicsko pedig a cári uralom alatt közlekedésügyi miniszter, a harmadik kivégezett Palesinszkij, a Kereszki-kormány helyettes kereskedelemügyi minisztere volt. Mindhármán a közlekedésügyi népbiztosságban töltöttek be magas tisztséget. A kibocsátott hivatalos közlés szerint a többi összeesküvőt kisebb-nagyobb börtönbüntetésre ítélték.

Egyre jobban türelmetlenkednek Krausz Simon hitelezői

A budapesti bankok újabb értekezletet tartottak, amelyen elvileg hozzájárultak a szanálásban való közreműködéshez

Budapest, május 27. Négy hét óta folyó tárgyalások után sem jutottak még kiüresre Krausz Simon ügyei. A múlt héten az volt a helyzet, hogy a bankok nem vállalták Krausz Simon szanálását. A bankoknak ez az elhatározása azonban még nem érlelődött meg teljes elhatározássá és

e hét elején újabb tárgyalások indultak meg, mert az az álláspont keletkezett felül, hogy a magyar közhitel szempontjából sem lehet közümbös, hogy rendezze Krausz Simon ügyeit, vagy szabad folyást engedjenek az eseményeknek.

Ennek következtében a bankok hivatalos testülete, a Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete, amelyben minden bank vezérigazgatójával van képviselve, Hegedüs Lóránd elnöklésével értekezletet tartott és foglalkozott a Krausz bankház ügyével. Ezen az értekezleten megállapították, hogy a bankoknak a Krausz Simon érdekében hozandó áldozatait illetékes helyen nem tartják hiábavalónak és feleslegesnek és ennek a hatására elvi megállapodás jött létre, amelyben

a bankvezérek kimondták, hogy elvileg hajlandók hozzájárulni a szanáláshoz, de csak akkor, ha ezt tényleg a közérdek kívánja.

Ennek a körülménynek a megállapítását azonban a bankok magasabb pénzügyi körök kompetenciájára bízzák és

A szovjet új földreformra készül. Berlinből jelentik: Moszkva jelentés szerint Kalinin a szovjet végrehajtó-bizottsági ülésén expozé tartott a kormány mezőgazdasági programjáról, melynek keretében ismertette azt a földreformot, melyet a szovjet akar a mezőgazdasági többtermelés érdekében megvalósítani.

PIHENÉS SZABADSÁG után vágyik mindenki. Erejét, munkaképességét töltse frissíti az **Ovomaltine**: az energia és tápérték koncentrációja.

Egy Talleyrand-herceg szerelmi drámája. Budapestről telefonálják: Párisból érkezett tudósítás szerint a tizenkilenc éves Talleyrand herceg öngyilkosságot követett el, mert családja nem akart beleegyezni abba, hogy a Rivierán megismert táncosnővel házasságot kössön. A szülők ellenállását fiuk öngyilkossági kísérlete annyira meggyőzötte, hogy azonnal beleegyeztek a házasságba s a táncosnőt fiuk betegágyához hívták hogy személyesen ápolja

ennek a megállapításáig a tárgyalásokat felfüggesztik.

Ez az elhatározás a végleges szanálás tekintetében újabb néhány napos késedelmet jelent, de most már biznak abban, hogy végül is sikerülni fog ezt a kérdést a magyar közgazdasági életből kikapcsolni. Mindenki tisztában van azzal, hogy

a szanálásnak már az utolsó perce érkezett el, mert az utóbbi napokban már több külföldi hitelező jelentkezett, akik letétjeik kiszolgáltatását kérték.

Sőt Krausz Simon bankjának egyik londoni hitelezője állítólag a Magyarországon elhelyezett körülbelül egymilliárd font összegű különféle kölcsön azonnali felmondását kijelentésbe helyezte arra az esetre, ha a Krausz-bank fizetőképessége révén komoly veszteségek érnék. A külföldi hitelezőkön kívül

a magyarországi hitelezők türelmetlensége is egyre nagyobb foku.

Sokat beszélnek Budapesten arról, hogy Krausz Simon két intimus barátja, Bárczy István volt budapesti polgármester és igazságügyminiszter és dr. Glückstahl Samu ügyvéd, felsőházi tag, a legtürelmetlenebbek és ez a két hitelező, akik évtizedeken át a legbizalmasabb barátságban voltak Krausz Simonnal, most ügyvédük útján szinte naponta sürgetik követeléseik kielégítését.

Németországban harminc fok Celsius a hőmérsék. Berlinből jelentik: A birodalom nyugati részében ma is tovább tartott az erős felmelegedés. A déli hőmérséklet a legtöbb helyen kevesebb, mint a harminc fok Celsius. Kisebb helyi zivatarok csak Bajorország déli részében és Sziléziában voltak de a nappali maximum itt is mindenütt meghaladja a huszont fokot. A breslau-kritéri meteorológiai intézet Középeurópanak derült, száraz, meleg időjárást jósol, további helyi zivatarokkal.

Zenei hírek. Az ópera színpadán három előadás keretében lépett fel Karl Eitel német tenorista. A kolozsvári tenorista hiány mellett jól esik egy-egy közepes kvalitású énekest is hallani. Hangja a drámai részek kidomborítására alkalmas, előadásában pedig a zenei frazeológia sem mosódik el teljesen. A Sámson és Delila-ballet részében Peneser kisasszonyon kívül Samuel Dezső keltett általános feltűnést, akitől még komoly tanulmányok után, sokat vár-

hatunk. — Tegnap tartotta meg a román zenekonzervatórium ötödik, nívós növendék-hangversenyét. Ki kell emelnünk a finom újtechnikával és fejlett zenei intelligenciával rendelkező Hannig Béla-t és Weisz Klárát főlényes játékával. Megemlítjük még Tarasencot, Horát és Cirocot, akik mind komoly felkészültséggel tettek tanúságot.

Eljegyzés. Keppich Fatimet dr. Keppich József szászrégeni ügyvéd leányát eljegyezte dr. Wiegner Jenő szászrégeni ügyvéd.

Gidály Kálmán hegédüestje. Szombat este egy fiatal, még kevéssé ismert, de tehetséges hegédüestművész: Gidály Kálmán, tartotta első önálló hegédüestjét a piarista gimnázium dísztermében. A termet zsúfolásig megtöltötte a közönség, mely egész estén át melegen ünnepelte a minden valószínűség szerint szép jövő előtt álló hegédüestművészt. Gidály előadóművészetét a bensőséges átérzés, mely jelentősen párosul öntudatos erővel, jellemzi. Még kiforratlan egyéniségek gazdagodnia kell ugy technikai, mint érzelmebeli színekkel és fortélyokkal, ám máris megállapítható: művészi kifejlésének alaplehetőségei adva vannak. Koncertje keretében a legmodernebb és legértelmesebb művészek darabjai kerültek interpretálásra: Kreisler, Ravel, Caesar Franck s a nagy klasszikusok közül Beethoven, Vieuxtemps. A sikerült koncert sikeréhez jelentősen járult hozzá Berkovics Sándor zongora kíséret, mely minden tekintetben precíz és figyelemreméltó volt. Gidály zenei intelligenciája az egymástól egyéniségben lényegesen eltérő mesterek műveit mindig kellő felfogással szellettatta meg s ez bizonyítja, hogy nem a tucatszerepek sorába tartozik, hanem az igazi művészi kedély és találmány birtokában van.

Budapesten csekkelést követelt el egy nagyváradai bankhivatalnok. Budapestről jelentik: A Belvárosi Takarékpénztár feljelentést tett egy ismeretlen egyén ellen, aki egyik nagyváradai pénztárat hamisított csekkjével nagyobb összeget vett fel. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a család Sternberg Jenő, az egyik nagyváradai pénztárat volt tisztviselője, követte el.

Árokba fordult egy autóbusz. Berlinből jelentik: Az Odar melletti Frankfurt közelében tegnap egy autóbusz eddig ki nem derített okokból az árokba fordult. Az ablakok üvegszilánkjai és a néhány perc múlva bekövetkezett motorrobbanás két asszonyt és négy gyermeket megölt és többeket súlyosan megsebesített. Az utasokat segélyautók szállították be Frankfurtba.

Nyilttér

Az e rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat

A Vaskereskedők Lapjában téves közlemény látott napvilágot, amelyet szükségesnek tartunk helyreigazítani.

A nagyszalontai Léwi József és Fia cég esődöt kért a nagyszalontai „Gazdák Malma” ellen, azonban a esődkérest, tekintettel arra, hogy a „Gazdák Malma”, rendezte adósságát, visszavontuk. Ezzel a ténnyel szemben a Vaskereskedők Lapja úgy állítja be a dolgot tévedésből, vagy rosszhiszemységből, mintha a Léwi József és Fia cég volna fizetésektelen. A nagyszalontai Léwi József és Fia cég ezt ezennel a leghatározottabban megcáfolja és ezután is felszólít mindenkit arra, hogy ha egy pillanatig is kételkedik, hogy fenti cég fizetéseit rendezni tudja, úgy győződjön meg, hogy a cég igenis a legnagyobb mértékben képes kifizetéseket eszközölni. Különben a Vaskereskedők Lapja ellen hitelrontás címén megindítottuk a pert.

Léwi József és Fia cég
Nagyszalontai

Kelet tud
ledő hajr
napi nap
Universit
egymással
eredmény
5:0 eredm
során mo
vereséget.
dóan jav
sitatea já
szebb s
Részletes
kezők:

Roman
játék kez
ujul és i
folytatni.
tosításá
billentett
azonban
a Roman
keletkez
eredmény
mania gy
után adja
végül a
A megzón
Nemes,
Szatmári.
Czinczár
talan. Itt
zést a KA
szereplése

Univers
versitate
meglepetés
pata mind
kal gyöny
hogy a cs
megérdem
még kedve
hetett voln
közést sim

RMS—A
általános
erős form
munkácska
során telje
ami mind
közötti hely
rel kért
nyen
győze
A
következő:

1. Román
2. Univers
3. KAC
4. KMSC
5. RMS
6. Sodrony
7. CFR
8. Haggibb
9. Kolozsvár
10. Szombato
11. lozsvárt a
12. közések.
13. nevezett vi
14. erői indult
15. eredményel
16. és a Hagg
17. biztosított
18. Szenior
19. László KA
20. mel.
21. 3. Csiszá
22. 4. Hinta
23. 27 tuss.
24. 5. Szabó
25. 30 tuss.

SPORT

Erősen törtet a Románia a bajnokság felé

Románia—KAC 5:0, Universitatea—CFR 5:0, RMS—KMSC 2:1. Kisorsolták az országos labdarugóbajnokság kerületközi mérkőzéseit

(Cluj-Kolozsvár, május 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A finis felé közeledő bajnoki mérkőzések során a tegnapi nap folyamán KAC—Románia és Universitatea—CFR csapatok kerültek egymással szembe. Mindkét mérkőzés eredménye meglepetést keltett. A KAC 5:0 eredménnyel a bajnoki mérkőzések során most könyvelheti el legsúlyosabb vereségét. Feltűnést keltett még az állandóan javuló tendenciát mutató Universitatea játéka, amely a szezon egyik legszebb sportmérkőzését eredményezte. Részletes eredmények különben a következők:

Románia—KAC 5:0 (1:0). Mindjárt a játék kezdetén Kajla lábrándulása kijúdul és így a játékot nem tudja tovább folytatni. A KAC játékosainak átcsoportosításával igyekeznek az egységében megbillentett csapat egyensúlyát helyrehozni, azonban eredménytelenül. A 20. percben a Románia egy kapu előtti kavardásból keletkező góllal beállítja az első félidő eredményét. A második félidőben a Románia gyönyörű össziáttékkal egymásután adja be a KAC kapujába a gólokat, végül a mérkőzés 5:0 eredménnyel zárul. Amezony legjobb emberei Bradea, Baba, Nemes, Lazar és Novac a Romániában. Szatmári, Pajzs, Szaniszló a KAC-ból. Czinczár biráskodása nem volt kifogástalan. Itt említjük meg, hogy a mérkőzést a KAC egyes játékosok jogosulatlan szereplése miatt megővta.

Universitatea—CFR 5:0 (1:0). Az Universitatea játéka általában kellemes meglepetést keltett. Az egyetemiek csapata mindvégig magas és stilusos játékkal gyönyörködte a közönséget, úgy hogy a csapat győzelem nemcsak, hogy magárdemelt, de kis jóakarattal talán még kedvezőbb gólarányt is eredményezhetett volna. Salvan Virgil bíró a mérkőzést simán vezette.

RMS—KMSC 2:1 (1:0). Az eredmény általában meglepetés. Az utóbbi időben erős formajavuláshoz jutott a munkás csapatból a tegnapi mérkőzés során teljesen hiányzott az összjáték és ami mindennél fontosabb, a játékosok közötti békés egyetértés is. A tíz emberrel bíró munkáscsapatot a RMS könnyen 2:1 arányú győzelmet. A győztes Muresan bíró vezette.

A bajnokság mai állása különben a következő:

	játszott	győzött	időnt.	vesztett	adott góllal	kapott góllal	pontszám
1. Románia	11	8	2	1	43	10	18
2. Univers.	12	8	1	3	32	16	17
3. KAC	13	5	5	3	20	16	15
4. KMSC	13	6	2	5	32	23	14
5. RMS	14	5	3	6	15	30	13
6. Sodoronypar	12	3	3	6	15	20	9
7. CFR	14	8	3	3	12	25	9
8. Haggibbor	13	2	3	8	4	33	7

4. Kolozsvári mérkőzések eredményei
Szombaton és vasárnap folytak le Kolozsvárt a kerületi vívóbajnoksági mérkőzések. A versenyen egy pár be nem nevezett vívó kivételével a kerület legjobb erői indultak. A verseny folyamán szép eredményeket ért el a KAC, amely négy és a Haggibbor, amely egy első helyet biztosított magának.
Senior kardbajnokság. 1. Lántzky László KAC 7 győzelemmel.
2. Dabóczy Mihály MSE 6 győzelemmel.
3. Csizsar Lajos MSE 5 győzelemmel.
4. Hintz György KAC 4 győzelemmel, 27 tuss.
5. Szabó László MSE 4 győzelemmel, 30 tuss.

A döntő kettős holtversennyel végződött, a megismétlésben Lántzky izgalmas küzdelem után 5:4-re verte Dabóczyt. 15 induló.

Törbajnokság. 1. Losonczy Mihály KAC 5 győzelemmel.
2. Lántzky László KAC 3 győzelemmel.
3. Mózes Jenő Haggibbor 2 győzelemmel, 18 tuss.
4. Markovici U 2 győzelemmel, 22 tuss.
5. Bartunek Titi KAC 6 induló.
Losonczy kissé indiszponáltnak állt ki a versenyre és ezért nem is indult a kardbajnokságban. Ugyanez áll Mózesre is.

Junior kardverseny. 1. Lántzky László KAC 8 győzelemmel.
2. Vitályos János U.
3. Hintz György KAC.
4. Fey József MSE.

Junior törverseny. 1. Hintz György KAC 3 győzelemmel.
2. Lántzky László KAC 2 győzelemmel.
3. Fischer Béla Haggibbor.

Gyermekverseny. 1. Rados Haggibbor.
2. Blankenberg KAC.
3. Szentkirályi KAC.

A mintaszervei lefolyt verseny rendezése, illetve annak sportszerű lebonyolítása körül a legnagyobb munkát Pop Marian alezredes fejtette ki, akinek kitűnő segítőitársai voltak dr. Cosma közjegyző, sz. o. elnök. Dávid János az MSE megbízottja, ifj. Szele Márton továbbá a versenyzők közül Losonczy, Mózes és Zádor.

Az országos bajnokság kerületközi mérkőzéseinek sorrendje

Bukarestből jelentik: A központi labdarugó szakosztály sorsolás után a kerületi országos bajnoki mérkőzések sorrendjét a következőkben állapította meg: **Junius 2-án. 1. Jasi kerület—Galaci kerület. A mérkőzés színhelye Galac, bírójá Xizandó Bukarest.**
2. Csernovitz kerület—Kisenevi kerület. A mérkőzés színhelye Csernovitz, bírójá Buzna Brassó.

3. Brassói kerület—Szebeni kerület. A mérkőzés színhelye Brassó, bírójá Radulescu Bukarest.

4. Krajovai kerület—Temesvári kerület. A mérkőzés színhelye Krajova, bírójá Istrati Bukarest.

Junius 16-án. 5. Az 1. és 2. mérkőzések győztesei. Bíró Radulescu Bukarest.

6. Bukaresti kerület—a 3. sorszámú mérkőzés győztesével. Bíró Seliceanu Kolozsvár.

7. Aradi kerület—a 4. sorszámú mérkőzés győztesével. Bíró Suciú Brassó.

8. Kolozsvár—Nagyvárad. A mérkőzés színhelye Nagyvárad, bírójá dr. Vatiánu Sabin.

A 5.—6.—7. sorszámú mérkőzések helyeit, továbbá a junius 30-i elődöntők és a július 15-i döntő helyeit az első két forduló lezajlása után fogják kijelölni.

Örökös serleg-vándordíjat alapít a Haggibbor tenniszszakosztálya. A Haggibbornak az utóbbi években rendkívüli agilitás és ennek megfelelően eredményes munkát is kifejtő tenniszszakosztálya újabb, elismerésre méltó elhatározással igyekezik ezt a sportágat tovább fejleszteni. Elhatározta, hogy örökös serlegvándordíjat alapít, amelyért évenként egy vidéki egyesület is meghívható. A verseny a folyó évben június 8—9-én kerül elődöntésre, így tehát már a közeljövőben nagyszabású tenniszversenyben lesz részünk a Haggibbor áldozatkészsége jó voltából. A kiírás hiteles szövegét legközelebb teljes egészében közöljük.

Külföldi eredmények

Verik az angolokat. Pozsony. Bratislava—Newcastle United 8:1 (2:1). Óriási meglepetés, mely alaposan eláztatta Budapest csütörtöki programját. Mint ismeretes, az angol csapat Urnapján a magyar fővárosban játszik a Ferencváros—Hungaria kombinálttal.

Lipce. Középnémetország válogatott—Huddersfield Town 5:3 (0:1).

Hága. ADU—West Ham United 2:1 (1:0).

A Huddersfield Town Prágában is kikapott. Prágából jelentik: A sokszoros angol profibajnok és kupagyőztes Huddersfield Prágában sem tudott sikert felmutatni, amennyiben szombaton 3:2 (1:1) arányú vereséget szenvedett a Spártától. A cseh bíró határozatosan segítette elő a Sparta győzelmét.

Közgazdaság

Németországban és Ausztriában hatalmas építkezési kampány indult meg

Bécs, május 27. Az osztrák főváros építésköre a német építésszel karöltve mozgalmat indítottak az építkezésnek intenzívvé tételére. Majdnem hét ről hétre 'anácsozások folynak az építészeti testületekben Bécsben és Berlnben és cél előbbrevitele érdekében. Újabban Bécsben tartottak a Mérnök és Építészegyesület nagytermében tanácskozásokat, amelyeknek határozatai kihátnak az osztrák köztársaság és a német birodalom építkezésére.

A tanácskozások során beszámoltak az építkezések racionalizálásáról, amely lehetővé teszi minden kisjövendelmű ember számára is, hogy megteremtse a maga otthonát. Jellemző, hogy 1927-ben a német Reichstag tízmillió márkát bocsátott rendelkezésre abból a célból, hogy ezen a pénzen kísérleteket es. Közölnének arról, hogy hogyan lehet minél olcsóbban hozzájutni a tömegeknek saját otthonukhoz. A mostani tanácskozásokon résztvett dr. Hans Schürf miniszter és Karl Seitz helyi polgármester is. Dr. Schürf beszédében kihangsúlyozta, hogy a lakáskultúra teljesen egyenértékű a népkultúrával. A tiszta lakás, a fürdő, a kert egy da-

rab kultúra, amit éppugy el kell sajátítani a nép minden gyermekének, mint az írást, olvasást.

Stegemann lipcei építész ismertette az építészeti új gazdasági irányvonalait. Hosszu évtizedes munkára volt szükség. — mondotta — amíg a konzervatívizmus az építészeti terén le lehetett győzni. Hogy ez megtörténhetett, abban nagy része volt a háborút követő évek lakásínségének. Új törekvések keltek életre és ezek az építészeten új utakat mutattak. Változások történtek az építkezési anyagok felhasználása tekintetében és nagy szerep jutott a gépek számára ott, ahol eddig emberi kezek dolgoztak. A gazdaságos építkezés fogalma ma már nem azt jelenti, hogy az egyes anyag olcsóbb és az előállítás költségei is olcsóbbak, hanem azt jelenti, hogy az építkezés körül égészen új szellem uralkodik.

Dr. Schmidt (Berlin) a kisházak építkezésének fontosságát emelte ki, egyúttal új építési módszereket ajánlott, amelyeknek igénybevételével egészen rövid idő alatt lehet osaládi házakat felépíteni és kiszáritani.
Az osztrák építésszel főleg a faházak

építkezése érdekében beszéltek. Pöfler mödlini építész statisztikával bizonyította, hogy Amerikában a lakók hatvan százaléka faházakban él. A fából való házak minden más építkezésnél a legolcsóbbak. De ajánlja egyúttal a városokban az acélvázás építkezést a melyet télvíz idején is folytatni lehet. Nagyon gazdaságosnak találja mindegyik a házak pléhbel való fődését.

Országos kongresszust tartanak a romániai gyógyszerészek Temesváron. A romániai gyógyszerértárlajdonosok szövetsége május 31-én tartja meg Temesváron 25-ik kongresszusát. A kongresszuson a kormány képviselőiben Dan Sever közegészségügyi miniszter vesz részt. A kongresszus gyógyszerészati mintavásárral lesz egybekötve és annak résztvevői ötvenszázalékos vasuti kedvezményben részesülnek.

25 százalékos vasuti kedvezmény a bukaresti mintavásár látogatóinak. A vasut elhatározta, hogy a május 17-től június 25-ig tartó bukaresti mintavásár alkalmával a mintavásár látogatóinak 25 százalékos utazási kedvezményt ad. A jegyet a kiinduló állomáson kell megváltani, a visszautazásnál pedig a mintavásár által kiállított igazolvány alapján a vasuti jegynek csak a felét kell megfizetni.

A buzabevétel megkönnyítése Görögországban. Athéni jelentés szerint a görög kormány megszüntette az összes buzabehozatalt gátló intézkedéseit, amelyek különösen előírják, hogy a buza fajsulya nem lehet 73 kilogrammnál könnyebb és nem tartalmazhat 2% nál több idegen anyagot.

A Banca Nationala újabb rátaemelését megelőző május 11-iki kimutatás szerint a fokozódó devizainfláció folytán ismét 226 és fél millióval csökkent az ércéskészlet és 11,255,632,189 lejt tesz ki. Ugyanekkor a bankjegyforgalom 41% millióval növekedéssel 19,915,194,286 lejre emelkedett. A kimutatás egyéb tételei lényegtelen változást mutatnak az előző hetivel szemben. A pénztárjegyek összege 160 millióval már csak 270 millió átlagot mutat, vagyis az emeltett mennyiségnek alig 27 százalékát.

Primăria comunei urbane Salonta. Serv. Econ.-Fin. si de Contab.

No. 1344—1929.

PUBLICATIUNE.

Se publică concurs cu oferte scrise, inchise si sigilate din partea primăriei comunei urbane Salonta pentru furnizarea cantitatii de cea 140 vagoane de lemne de foc necesare pentru încălzitul primăriei, scolar, spitalului de Stat, inclusiv necesitățile functionarilor primăriei.

Licitatiunea publică va avea loc in ziua de 7 Iunie 1929, orele 4 d. m., in sala de sedinta a primăriei, in conformitate cu art. 72—83 din legea contabilitatii publice.

Adjudicatiunea va avea loc in ziua de 7 Iunie sau la o alta sedinta a comisiunei intermarie, ce se va fixa ulterior si se va comunica celor interesati.

Conditiiunile de concurs sunt puse spre vedere publică in biroul serviciului economic-financiar si de contabilitate. Salonta, la 14 Mai 1929.

Primăria.

Konkurs

Die aut. ort. zar. Gemeinde in Temesvar-Fabrikstadt sucht einen tüchtigen jüdischen Metzger der ein **מכיר** **מכיר** ist. Nebst der Aufsicht in der Fleischbank hat er auch das Inkasso zu versehen und muss **מכיר** sein. Kleinvieh-Schächter wird bevorzugt. Nur solche nicht über 35 Jahr alte mögen offeriren, die fähig sind, das Verlangte nachzukommen. Gehalt laut Übereinkommen. Nur die Besten können auf Rückvergütung der Spesen rechnen. Offerte mit genauer Angabe des Alters, der Familienzahl und der bisherigen Tätigkeit sind zu richten an Friedmann Perenc, Präses, Timişoara I. Merceyasse.

AZ ÉHSÉG

Irta: ALEXANDER NEWEROV

Jemelján kijavította a kocsi. Új kűl-
lőket csinált és lefedte az alkalmatos-
ságot Burjonka bőrével. A kocsi olyan
volt, mint egy kicsiny ház ablakok nél-
kül. Gyorsan el kellett utazni, gyorsan
menekülni kellett, mielőtt beáll a tél.
Este odajött hozzá Pável Mitrochin,
odajött az udvarba, ráült a kocsi rudra.
Ugy ült, mintha temetésre jönne, az ar-
cában egyetlen mosoly nem volt.

— Hová akarsz eljutni?
— Valahová.

Hosszasan hallgattak.

— Hol jó?

— Talán előrem Szibériát.

— Ilyen messzire nem tudsz eljutni.

Ki van zárva. Alljunk össze inkább és
lopjunk.

Jemelján a fejét csóválta.

— Nem tudok lopni. A szememen
meglátnak.

— Ha nem tudsz lopni, akkor halj
meg. Én is valószínűleg így fogok
tenni.

Aztán megint hosszasan hallgattak.

6.

Nagyapa péntek este meghalt. Szom-
baton kivitték a temetőbe, de koporsót
sem csináltak. Mély, széles sirt ástak
neki. Három halott is elfért volna
benn.

Jemelján alaposan meggondolta a
dolgot és úgy érezte, hogy nem sokára
még ketten fognak meghalni a család-
ból. Amikor elhagyta a temetőt, meg-
könnyebbülten felfélegzett:

— Hála Istennek!

Amikor hazajött, Anna odavezette a
pajtához és megmutatta neki a haldok-
ló lovat. A ló kinyújtotta nyakát, bal-
oldala fölé dőlt, lassan rugdalózott és
gazdájára nézta, tudatos szemekkel né-
zett. Jemelján leguggolt, átkarolta két
kézzel a ló fejét és sirni kezdett:

— Mit csinálsz velem?

7.

Este már lóhúst főztek. Jemelján
gyulladt, értelmetlen szemekkel ült az
ágyon és összeszorította fogait.

— Hová megy az ember, istenem,
hová megy gyatagszerrel?

Ekkor belépett a szobába Jelisarow.
A kezében agyagedény volt. Jelisarow
térdre esett.

— Adj egy csontot legalább, mert
megdögölöm!

Leültették az asztalhoz. Sirt, panasz-
kodott, hosszán kinyújtott nyelvvél
nyalta a tányért. Aztán odacsuszott,
fel a tűzhelyre.

— Hová, nagyapa?

Az öreg felnyitotta szemét, amelyek
egészen zöldék voltak. Szája kinyílt és
látni lehetett nagy, széles fogait.

— Itt maradok, itt fekszem egy ki-
csit.

— Megbolondultál!

— Igen, igen. Itt maradok. Otthon
nem kapok enni.

8.

Este Pável Mitrochin jött az udvar-
ba, sokáig állott az ablaknál, benézett
a szobába, néhány lépést visszament,
megint visszajött és az udvari kapunál
megállott:

— Hallod-e, Jemelján! Ide figyelj!
Meg foglak lopni!

A tornác sötétség volt. A padló
enyhén megreccsént. Láthatatlan ke-
zek nyultak ki, hogy az embert elfog-
ják. Minden sarokból szemek mered-
tek. A lábak láthatatlan kötelekben
gabayodtak össze. Egy vedret földön-
tött és ez nagy lármát csinált. Anna
ijedten szólt:

— Tolvajok!

Jemelján egy szekercével kifutott.

— Ki van itt?

A tornác csend volt. A nyitott aj-
tón át a hold tekintett be. Az udvar
közepén állott a kocsi, rajta Burjonka
bőre. A kicsiny szarvak félelmetesen
meredtek fel a holdsütésben. Hátul a
farka lelógott.

Anna megint kiabált:

— Megloptak bennünket!

Jemelján semmire sem gondolt. A
kocsi mellett állott a fejszével, azt hit-
te, valami kavargás felemeli, azt hitte,
repül, tele volt szenvedéssel, kétségbe-
eséssel és haraggal. Nem tudta, hová
fog repülni. Szemei előtt fekete foltok
állottak. Valaki mintha állandóan a ko-
ponyáját fütötte volna.

9.

Reggel Pávelnek panaszkodott:

— Megloptak. Elvitték utolsó dara-
bomat.

Pável sötétben mondotta:

— Ilyen gazembert képes lettem vol-
na meggyilkolni!

— Hol akarod őt megkeresni?

— Persze, persze, hol keressem?

Aztán hosszán hallgattak.

— Hogy élünk, Pável, mond, hogy
élünk?

— Elviszem a városba a fiamat.

— Minek?

— Ott fogom hagyni. Ott legalább
bizaltják.

— Vajjon felveszik-e az intézetbe?

— Hát akkor mit csináljak?

A remény szikrája lobbant fel és ez
a szikra csábitotta. Otthon Jemelján
már így beszélt:

— Anna, a városban a gyermekek
enni kapnak. Az egyiket odaviszem.

— Mit csinálsz, ha még sem veszik
fel?

— De mit tehetünk egyebet? A ló-
hus ki fog fogyni.

Anna sirni kezdett.

— Melyiket viszed?

— Miskát. Szerjuskával nem tudok
ugyanis messzire eljutni. Petyka talán
magától is meg fog halni. Ha vissza-
jövök a városból, csináljak egy kétke-
rekű kocsi.

Jemelján súlyos pillantásai alatt Miska
megrezsen. Hideg futott végig a ger-
incén.

— Atyuska, ne vigyél a városból

— De mivel tartalak?

Nem fogok enni többet. Semmit nem
fogok enni!

Jemelján rábeszélte:

— Miska, te még kicsiny vagy, még
semmit sem értesz. Tudod, én ezt nem
teszem a magam örömére. Buta gyer-
mek vagy. Nem érted, nincs mivel
etesselek. A tehén felfordult. A lónak
is vége. Mit kezdhetsz? A városban
nem állnak ilyen rosszul a dolgok. Ott
bizonyára életben maradsz. Ha nagyon
nagy vágyat érzel utánunk, elmegyünk
a városba és meglátogatunk. Ne felj a
várostól.

Jemelján jóságos, szomorú szemekkel
ült a földön. Mellette a gyermekek.
Beszéltek nekik az éhhalálról, amely most
faluról-falura megy, beszélt a városról,
a nagy házakról és a szíve megtelt
örömmel. Petjka bizonyára itt fog meg-
halni, Miska bekerül a városba. Ő és
Anna Szerjuskát kicsiny kétkerékű ko-
csira teszi és aztán mind a hárman el-
fognak vándorolni innen és keresni fog-
nak olyan vidéket, ahol még van kenyér.
Ha Szerjuszka nem fogja kibírni az uta-
zás strapát, akkor haljon meg. Nélküle
könnyebben fognak előbbre jutni a ki-
csiny kocsin.

11.

Miska lábaira ráhúzták nagyapa
bockorait és a fejére tették nagyapa
sapkáját. Ott állott a szoba közepén,
kicsiny volt, közömbös, a lábai erősen
be voltak bugyolálva. Közömbösen né-
zett apjára.

Anna szeméből könnyek törtek elő:

— Misenka, drága gyermekem, szí-
vem vére!

Jemelján megindultan mondotta:

— Hallgass már Anna. Olyan nehe-
zemre esik!

Miska hirtelen megszólalt:

— Apus, ne vigyél a városból
Pável belépett a szobába, a kezében

vastag bottal.

— Gyertünk!

Pável felesége sötét, beesett szemek-
kel állott a kapuban és szánakozva né-
zett elgyöngyült Volodkájára.

Nyugat felől egy hatalmas felhő vo-
mult errefelé. Észak felől viszont egy
másik kusztott és közöttük az ég egy
világos ívet hagyott, amelyekben apró
felhőcsafatok látszottak. Az égen még
volt egy zöld hely, de a nyugati felhő
egyre sűrűbb és lassabb lett. Megin-
dult a szél valahonnan, fűnyílmi kez-
dett és nemsokára az egész láthatár
felhőit magával ragadta. Eső esett.
Eleinte néhány csepp, mintha borsók
estek volna. A szabad pusztai szél ez-
után teljes erővel nekiemelkedett. Je-
melján és Pável a hatalmas felhő alatt
a sötétség felé vonult és magukkal vit-
ték a gyermekeket. Miska lassan visz-
szamaradt és sirt. Nem voltak falvak
köröskörül, nem voltak emberi telepíté-
sek. Méztelen föld mindenütt és a fe-
kete felhő. Volodka a mellét fogta.

— Apa, állj meg!

— Ma történt megint?

— Igy már nem tudok továbbmenni.

Pável hosszasan nézte a sötét, elvi-
harzott ajkakat és a meggyúlt halott
orrot és azt mondotta Volodkának, hogy
jöjjön a hátára.

— Erősen tartsd magad!

Jemelján rábeszélte Miskát, hogy
jöjjön.

— Nem kell azért sietned. Egészen
lassan fogunk menni, az állomáson pe-
dig enni fogunk. Jön a vonat, felülünk
rá és utazunk. Nincs mit félned. El vagy
fáradva?

— Fáradt vagyok. A lábaim nehe-
zek...

— Nem baj, Miska, semmi baj. Csak
légy türelmes, kis fiam.

A kicsi állomás víztornyát már lát-
ták. Egy vonat tovarobogott és ennek
a füstjét is látni lehetett.

Miska keserűen sirni kezdett.

— A lábaim már nem bírják!

— Jó, jó! Majd kipihenjük magun-
kat. Pável várj csak egy kicsit.

Mitrochin sötétben válaszolt:

— Lökessük a vonatot!

— Kelj fel, Miska!

(Vége következik).

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Kedd: Eltört a hegedűm. (Lábass Ju-
cinak, a budapesti Király Színház
európai hírvé operette-primadonná-
jának vendégjátékával. Mérsékelt-
ten emelt helyárakkal. Sorsz. 398.)

Szerda: Maricza grófnő. (Lábass Juci
második vendégjátéka. Sz. 399.)

Csütörtök: Csikagói hercegnő (Lábass
Juci bucsufőlépése. Sorozsatz. 400.)

Péntek: Miss Amerika. (Az idei évad
utolsó operette-előadása. Az egész
operette-személyzet bucsuja. Ren-
des helyárak. Sorozsatz. 401.)

Szombat d. u. 3 1/2 órákor: Hivatalnok
urak. (Az idei évad utolsó ifjusági
előadása. Nagyon olcsó helyárak-
kal. Bevezető előadást tart:
Borbély István. Sorozsatz. 402.)

Szombat este 9 órákor: Tyukketrec.
(Csak felnőtteknek. Nagyon olcsó
mozihelyárakkal. Jegyek árai: 50,
40, 30, 20 és 10 lej. Sorozsatz. 403.)

Vasárnap d. u. 5 1/2 órákor: A tábornok.
(Ujdonság. Nagyon olcsó mozihely-
árakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. So-
rozsatz. 405.)

Vasárnap este 9 órákor: Marika. Táray
Ferenc fellépésével. (Sorozsatz. 406.)

Hétfőn este 9 órákor: Pista néni. (Uj-
donság. Poór Lili fellépésével. Esti
előadás nagyon olcsó mozihely-
árakkal. Sorozsatz. 407.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden d. u. 5-kor és 7-kor: Tengerész
kadett.

HÖLGYEIMI

Legújabb párisi, wieni csipke-lószer model-
lek. Bangkok, japán panama és exotikus
szalmakalapokat feltűnő olcsó ár-
ban árul az

„IDEAL” női kalapszalón
Cluj, R. Ferd. 8.
Férfi és női kalapok formálása, Pana-
ma és Girardi tisztítása 48 óra alatt
a legújabb divat szerint, gyári árban készülnék.

Szurdán d. u. 5-kor és 7-kor: Kristály-
patak ha megdagad. (Főszereplő:
Greta Garbo. Helyárak: 30, 20 és 10
lej.)

A színházi iroda közleménye:

Ma este kezd meg Lábass Juci 3 es-
tére terjedő vendégjátékát. A budapesti
express vonattal tegnap este érkezett
Kolozsvarra Lábass Juci. A legnagyobb
sikerű operettek a Lábass Juci művésze-
te révén érték el páratlan rekordot. A
Maricza grófnőt Budapestben is, Berlin-
ben is, Bécsben is Lábass Juci kreálta.
Nagy utánjárás és fantasztikus anyagi
áldozatok révén sikerült Lábass Jucit
arra bírni, hogy 3 eszére Kolozsvarra
jöjjön. A kitűnő művész ma este kezd
meg a vendégjátékát. Az Eltört a he-
gedűm c. operette-ujdonságban lép fel
első este. Ezt a szerepet az évad őszén
Lábass Juci kreálta Budapestben és olyan
sikere volt, hogy a darab 152 előadást
ért meg. Szerdán (holnap) este a Ma-
ricza grófnőt fogja játszani, bucsufő-
lépése pedig csütörtökön lesz a Csika-
gói hercegnőben. Dacára annak, hogy
a vendégzereplés természetesen nagy
anyagi áldozatokkal jár, a mai nehéz
gazdasági viszonyokra való tekintettel,
a helyek árait alig emelte az igazgató-
ság. A rendes helyáraknál egy pár
lejjel magasabbak a jegyek árai. Jo-
gyeokról tanácsos előre gondoskodni.

Holnapról kezdve Greta Garbo-val a
Krisztálpatak ha megdagad. Greta Gar-
bo legjobb filmjeinek egyike, a Kris-
tálpatak, ha megdagad — kerül hol-
napról kezdve vetítésre a magyar színhá-
ban 5-kor és 7-kor. Greta Garbo ma a
legkedveltebb film-szár s így egészen
bizonyos, hogy rajongói zsúfolásig fog-
ják megtölteni a magyar színház mo-
dag előadását alkalmával. A film
holnap csütörtökön és pénteken minden
nap 5-kor és 7-kor kerül színre 30, 20
és 10 lejes helyárakkal.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb
betűvel 10 lej. Legtöbb apróhirdetés 50 lej.
Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény.
Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés
levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg
mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Két szoba-konyha,
mellékhelyiségekkel
álló magas szuterén-
lakás azonnal kiadó.
Értekezni: „DACIA”
éptérel anyagkötő.
Strada Moldovei 4.
(Volt Varga-utca.)

Eladó Ppitz-falk-
kutyakölyök. Érdeklő-
dési „Diana”-fűrdő,
Dipsán masszörnél.

Keresek a belváros-
ban egy nagy üres
szobát június elsejére.
Címeket a kiadóba
kérek.

Kiadó egy szépsé-
gű butorozott szoba Fe-
renc József-ut. 86. szám
alatt a bodegában.

Fényezett, modern és
antik hálfőberendezé-
sek, szekrények, asz-
talok, székek, konyha-
butorok és különféle
háztartási felszerelé-
sek eladó. Str. Xenop-
ol (Szappan-utca) 19.

Gyakornokot, jóírás-
t azonnal keresünk. —
„Szombat” jelgére.

Gyakornokot (50)
kereskedelmi iskolai
végzettségű, román-
magyar-német nyelv-
tudással felvessz a
Kereskedelmi Hírlap-
intézet Rt. Cluj. Aján-
latok bizonyítvány-
máskorral és igaz-
gatószághoz küldendő.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben